

Kopia.

Förslag till

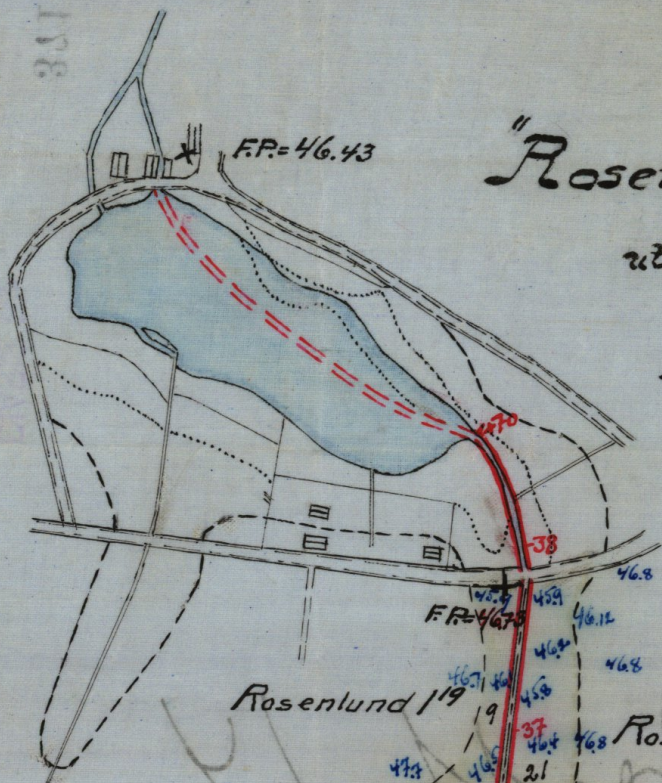
"Rosenlund 1¹⁴-1²³ dikning av år 1931"

uti Mörarps socken, Luggude härad och
Malmöhus län;

upprättat vid laga syneförrätt. år 1931.

David Larsson.

e. Lantbrukssingenjör

Rosenlund 1¹⁹ 9
Rosenlund 1²³
Rosenlund 1¹⁸
Rosenlund 1²²

Rosenlund 1¹⁷

Rosenlund 1¹⁶

Rosenlund 1¹⁵

Rosenlund 1¹⁴

Mörarp 2⁸

Skala 1:4000.
100 50 0 100 200 300m.

Genom Kungl. Maj:ts nådiga brev

den 27 oktober 1933 fastställd till

efterrättelse vid arbetets utförande.

Stockholm den 7 november 1933.

På Kungl. Lantbruksstyrelsens vägnar:

Albert Smith.

ATTN.Nr 001

M 2*0317

Vidimarer ex officio: Tor Nymmer. 1

Nr 311 Malmöhus 2 p. 1

den 27 oktober 1933 fastställd till

efterrättelse vid arbetets utförande.

Stockholm den 7 november 1933

På Kungl. Lantbruksstyrelsens vägnar

Albert Smith.

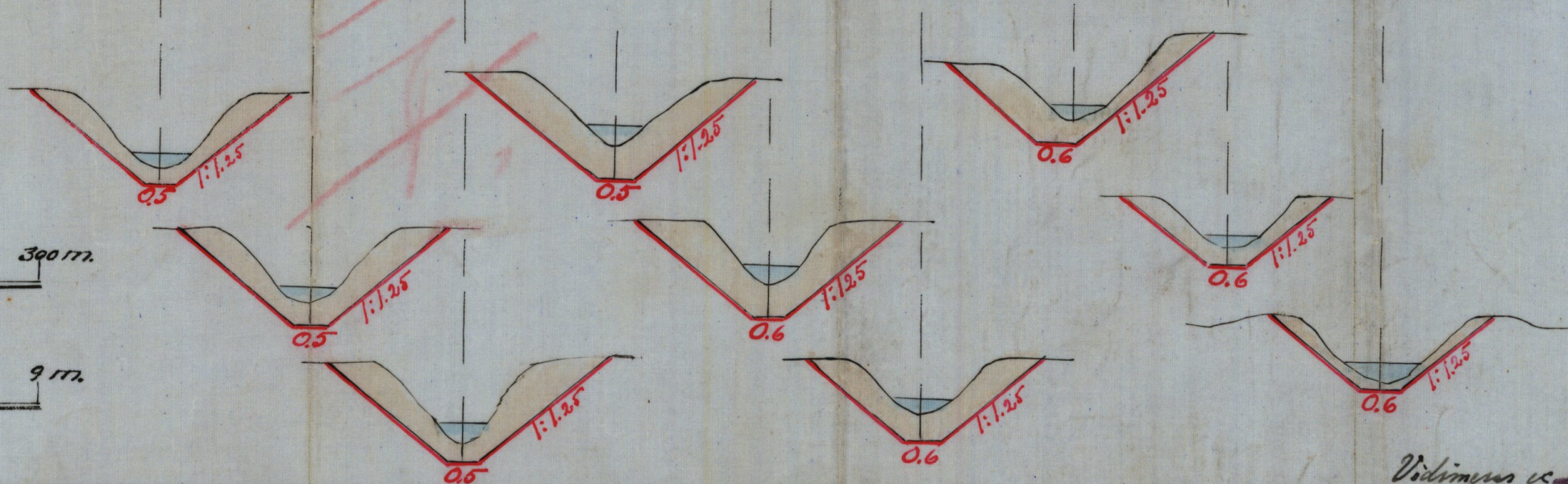
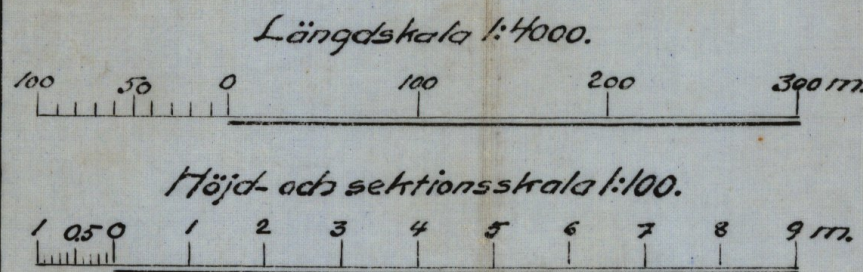
Kungl. Lantbruksstyrelsens
Ritningsarkiv

Förslag till "Rosenlund 1¹⁴-1²⁵ dikning av år 1931"
uti Mörarps socken, Luggude härad och Malmöhus
län, upprättat vid lagasynförrättning år 1931 av

David Larsson.
e. lantbruksingenjör.

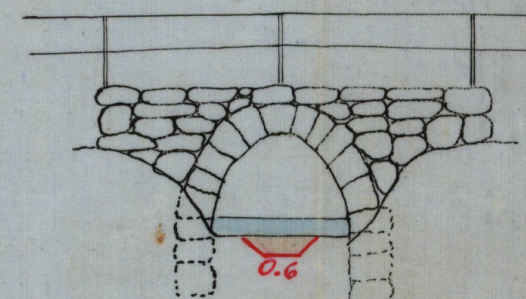
Kopia

6178

MILN 0240317

Bygdevägsbron vid 37+76.

Skala 1:100.

Vidimuss utt. J. J. J. J.

Nr 311 Malmöhus 2 rit.

Lånat frö

den

Lbrs

M

2*0317

DIARIE NR

3719

K. LÄNDEBOKSTYRELSEN

14 FEB 1934

Handlingar

angående

"Rosenlund 1¹⁴ — 1²³ dikning av år 1931"

inom Mörarps socken av Malmöhus län.

1

Genom Kungl. Maj:ts nådiga brev
den 27 oktober 1933 fastställt till
efferrättelse vid arbetets utförande
Stockholm den 7 november 1933
På Kungl. Lantbruksstyrelsens vägnar:
Albert Smith.

Betänkande angående

"Rosenlund 1¹⁴ — 1²³ dikning av År 1931"

inom Mörrarps socken av Malmöhus län,

avgivet år 1931 av

David Larsson

e. lantbruksingenjör.

Skala 1:100.000

B e t ä n k a n d e ,

upprättat i och för sökande av bidrag och lån av statsmedel till utförande av "Rosenlund 1¹⁴ - 1²³ dikning av år 1931" inom Mörarps socken av Malmöhus län.

Laga syneförrättning.

Avskrift av domstolshandlingar i mål angående besvär över en den 30 september 1927 avslutad laga syneförrättning rörande torrläggning av viss del av den uti nu ifrågavarande företag ingående marken har vidfogats detta betänkande.

Förslag till ovannämnda företag har upprättats av under-tecknad vid syneförrättning enligt vattenlagen, vilken förrättning avslutades den 17 april 1931. Enligt bifogat bevis från Söderbygdens vattendomstol, bil. 1, har besvär icke anförts mot syneförrättningen, varför densamma vunnit laga kraft.

De vid syneförrättningen upprättade handlingarna och ritningarna ligga till grund för följande utredning angående statsunderstöd till företaget.

Sökande.

Samtliga delägare önska bidrag från statens avdikningsanslag till företagets utförande. Av vidfogade föreningsskrivelse, bil. 2 med tillhörande tvenne fullmakter, framgår, att samtliga delägare även önska lån från statens avdikningslånefond till företaget.

Belägenhet m.m.

Å vidsittande översiktskarta har angivits, dels avdikningsområdets läge med gul färg, och dels nederbördsområdet med en blå linje.

Areal och jordmån.

Enligt till laga synehandlingarna hörande beskrivnings- och värderingslängd, sid. 16, uppgår den i företaget ingående markens areal till 5 hektar 4 ar uteslutande åker.

I avseende på jordmån hänvisas till nämnda längd.

Föreslagen dikning.

Uti vid syneförrättningen avgivet utlåtande, sid. 9 i synehandlingarna, har lämnats redogörelse för de avdikningsåtgärder, som med tagen hänsyn till nederbördsområdets storlek, avrinnande vattenmängd m.m. blivit av synemännen föreskrivna.

Kostnad.

Av efterföljande kostnadssammandrag, bil. 3, framgår, att kostnaden för företaget beräknats till 3.442 kronor 39 öre.

Jordförbättring.

Värdet av jordförbättringen genom företaget har vid syneförrättningen uppskattats till 4.501 kronor.

Vinst.

Den genom företagets utförande beräknade vinsten uppgår sålunda till 1.058 kronor 61 öre.

Utförande och underhåll.

För företagets utförande och framtida underhåll skola bestämmelserna i synemännens ovannämnda utlåtande lända till efterrättelse.

Arbetsplan.

Företaget skall vara fullbordat till i synemännens meranämnda utlåtande angiven dag den 1 september 1934.

Bidrag och lån.

Då den relativa kostnaden för ifrågavarande företag är 0,76, skulle enligt för bidrag från statens avdikningsanslag gällande bestämmelser bidrag till detsamma kunna utgå med 41,60 % av kostnaden, d.v.s. 41,60 % av 3.442 kronor 39 öre = i runt tal 1.430 kronor.

Jämligt de för lån från statens avdikningslånefond gällande villkor skulle lån kunna erhållas till belopp motsvarande återstoden av kostnaden, sedan bidraget frånräknats, d.v.s. 3.442:39 - 1.430:- = i runt tal 2.010 kronor.

I vidfogad tabell, bil. 4, har angivits, bl.a., respektive fastigheters andel i kostnaden för företaget samt i ovannämnda bidrags- och lånebelopp.

På grund av förestående får undertecknad föreslå, att de ovan angivna beloppen av 1.430 kronor såsom bidrag samt 2.010 kronor såsom lån måtte beviljas till utförande av ifrågavarande företag.

Förteckning över handlingar och ritningar.

Vid detta betänkande:

Bilaga 1 laga kraftbevis

" 2 föreningsakrivelse

" 3 kostnadssammandrag

" 4 tabell rörande bidrag och lån

" 5 arvodesräkning

Söderbygdens vattendomsstols utslag den 7 maj 1928

Vattenöverdomstolens dom den 11 oktober 1930.

Söderbygdens vattendomsstols utslag den 29 december 1930.

I övrigt:

- 1) avskrift av synhandlingarna jämte arvodesräkning samt
- 2) kopior av ritningarna i 2 blad.

Lund 1 december 1931.

David Larsson.

e. lantbruksingenjör.

Förening.

Undertecknade delägare i "Rosenlund 1¹⁴ - 1²³ dikning av år 1931" inom Mörarps socken av Malmöhus län förklara oss härmed vilja komma i åtnjutande av lån från till dylikt ändamål anvisade statsmedel och giva för den skull företagets arbetsstyrelse i uppdrag: att göra framställning om största möjliga lån från statens avdikningslånefond till företagets genomförande, att, därest dylikt lån beviljas, för vår räkning med vederbörande myndighet uppgöra kontrakt om arbetenas utförande ävensom under-teckna övriga i samband härmed erforderliga förbindelser och handlingar, att emottaga och utkvittera utanordnade lånebelopp, samt att anlita sakkunnig person för uppgörande av för lånets sökande och utbekommande erforderliga handlingar och ritningar.

Mörarp den 17 april 1931.

Gustav Bengtsson

F. Borg

Oscar Nilsson

Hans Nilsson

Lini Nilsson

C. J. Nilsson

G. Waldemar Ell

Bevittnas

Hj. Andersson

Arthur Olsson

Fullmakt

för Jöns Nilsson eller den, han i sitt ställe förordnar, att vid syneförrättning enligt vattenlagen för torrläggning av mark tillhörande Rosenlund 1¹⁴— 1²³ samt Mörarp 2⁸ m. fl. hemman i Mörarps socken och Malmöhus län föra vår talan, innefattande denna fullmakt jämväl behörighet att ingå förening och göra yrkande, som i 10 kap. 58 § vattenlagen oförmäles, ävensom att söka lån av statsmedel till vår andel i kostnaderna för företaget. Ombudets laga åtgärder godkännes.

Mörarp den 17 april 1931.

Olov Nilssons stafbhus
Leni Nilsson

Bevittnas:

S. Norberg

F. månsson

Fullmakt

för trädgårdsmästare G. W. Ell Rosenlund att vid sammanträde den 17 april 1931 å Norregård rörande torrläggning av mark tillhörande Rosenlund, Slättäng, Yndesäte, Mörarps gård m. fl. i Mörarps socken föra min talan och innefattar denna fullmakt rätt att framställa yrkande enligt 10 kap. 58 § vattenlagen samt under teckna ansökan om lån av statsmedel för den del av kostnaden som kommer att åvila min fastighet.

Rosenlund den 15 april 1931

Detina Lindén

Bevittnas:

Gustav Bengtsson

C. J. Nilsson

Kostnadssammandrag

Kostnad för dikningen enligt laga syne-		
handlingarnas kostnadsförslag		1.930 ^{*)} ~~3.200:-~~
Kostnad för syneförrättningen	140:56	
" " Betänkande m. m.	101:83	242:39
	<u>Summa kronor</u>	<u>~~3.442:39~~</u> 2.172:39

Lund 1 december 1931.

David Larsson

**) Minstningen vidtagen av Kungl. Landbruksstyrelsen med stöd av föredragna räkenskaper angående företaget*

Till arbetsplanens fastställande har kostnaden för företaget beräknats till 2.172 kronor 39 öre.

Stockholm den 7 november 1933.

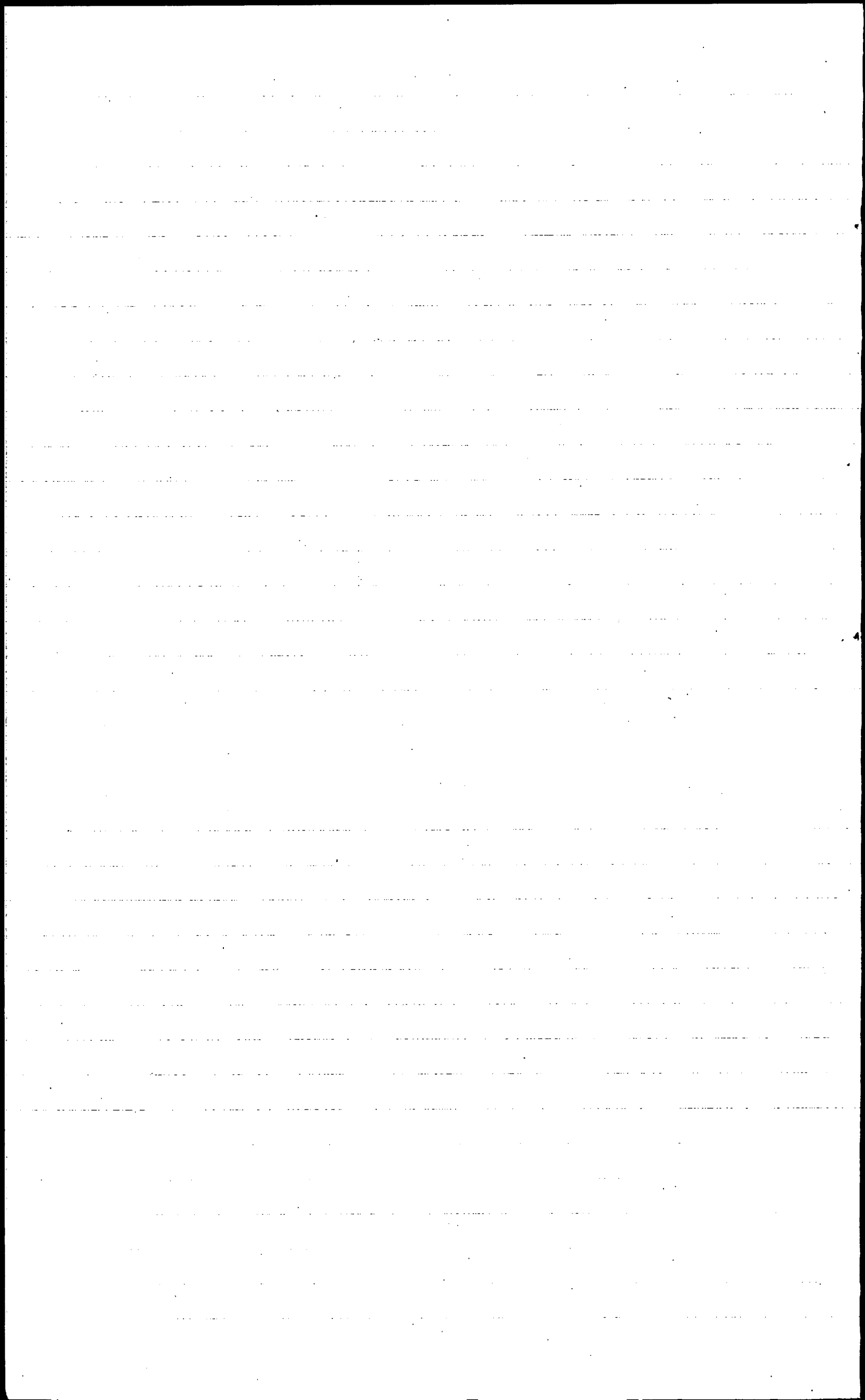
På Kungl. Landbruksstyrelsens vägnar:

Albert Smith

Söckren, öy och hem- man.	Register nr.	Figures namn.	Figur nr	Area aker		Förbeh- ringvärde		Andel i kostnader för				Sum- ma kost- nad.		Bidragets stor- lek i procent av kostnaden.	Bidrag		Lån
				hög	läg	kr.	öre	avdr- ningen	loga sy- nerförrätt- ningen	betänkan- del m. m.	kr.	öre	kr.		kr.	öre	
Mörarp Rosendal	114	Gustaf Bengtsson	1	30	120	85	31	375	271	9177	076	4160	38	12	53	59	
	115	F. Berg	2	36	144	102	37	450	326	110	13	"	45	75	64	30	
	116	Oscar Vikström	3,4	79	289	205	47	903	654	221	04	"	91	82	129	06	
	117	Carl G. Vikström	5,6	159	790	561	66	2467	1787	604	20	"	250	99	352	99	
	118	G. W. Ell	7,8	83	373	265	18	1165	844	285	27	"	118	57	166	57	
Mörarp Rosendal	119	Helena Lindén	9	29	116	82	46	362	262	88	70	"	36	85	57	80	
	120	Olof Vikström stordhus	10	33	132	93	86	412	299	100	97	"	41	94	58	95	
	121	G. W. Ell	11-18	504	1966	1397	73	6139	4448	1503	60	"	62	461	897	95	
	122	G. W. Ell	19,20	86	403	286	53	1258	912	308	23	"	128	04	179	98	
	123	Hans Vikström	21	56	168	119	43	525	380	128	48	"	53	32	75	01	
		Summa		1095	4501	3200	-	14056	10183	3442	39		1430	-	2010	-	

Summa i december 1931.
David Larsson.

25239
1120
24119

Arvodesräkning

enligt lantbruksingenjörstaben av den 27 juni 1930 för upprättande av betänkande m. m. angående "Rörslund 1⁴ 123 delning av år 1931" i Mörars socken av Malmåls län.

Arbete m. m.	Skr. tol.	à Kr.	Kostnad		Summa	
			Kr.	öre	Kr.	öre
Betänkandet	3	3-	9	-		
Betänkandets bilagor, grundbelopp			2	-		
för väsentligt bidrag och lärobelopp	10	0.50	5	-		
inköpa af och laga kraftbrev			3	-		
skrift av domstolshandlingar	29	0.55	15	95		
Inbjudning			1	-	35	95
Kopia af planriten:						
lika som för arvodesräkningen för synsp.						
rättningen upplagan kopia			15	35		
Kopia af längdprofil, tvärsnitt, broar:						
enligt arvodesräkningen för synsp.						
med 25% redskänning för kopia vä			6	75	22	08
skrift av laga synhandlingarna	18	0.55	9	90		
" " betänkandet med bilagor	38	0.55	20	90		
Inbjudning av laga synhandlingarna						
och betänkandet med bilagor	2	1	2	-		
Översiktshäften	2	4	8	-	40	80
Upprättande af förklaringsbevis och						
sökninghandling m. m.					3	-
Summa kronor					101	83

Den, som med denna arvodesräkning ej är nöjd, äger att inom tre månader från nedskickets dag klämmer därå anspråk genom stämning i lantbruksingenjörstaben.

Lund den december 1931.

David Larsson

c. lantbruksingenjör

Utdrag av protokoll, hållet vid
samma träde med Söderbygdens vattendom-
stol i Rosenlund, Mörrarp, den 9 mars
1928.

För handläggning av det vid Söderbygdens vattendomstol anhängiga målet angående av trädgårdsmästaren G. Waldemar Faith Ell i Rosenlund, Mörrarp, anförda besvär över en den 30 september 1927 avslutad laga syneförrättning angående företag, avseende torrläggning av mark till Rosenlunds säteri n:r 1 i Mörrarps socken, Malmöhus län, hade samma träde med vattendomstolen utsatts att hållas hos Ell denna dag klockan 10.

Å samma tid och ställe hade jämväl utsatts samma träde för behandling av det vid vattendomstolen anhängiggjorda stämmingsmålet mellan Ell, kärande, samt vice häradshövdingen G. H. af Petersens i Stockholm, svarande, angående skadestånd.

Vattendomstolen företog målen till gemensam handläggning.

Ell var personligen tillstädes. Han uppdrog åt civilingenjören Fritz Pauly i Hälsingborg, vilken var närvarande vid samma trädet, att inför vattendomstolen föra Ells talan i nu ifrågakommande mål. Såsom juridiskt biträde åt Ell anmälde sig närvarande jämväl advokaten Lennart Jakobson i Malmö.

För vice häradshövdingen af Petersens tillstädeskom såsom lagligen befullmäktigat rättgångsombud kaptenen Fritz af Petersens. Härjämte anmälde sig tillstädes advokaten Erik Bunth i Hälsingborg såsom juridiskt biträde och kaptenen i Kungl. väg- och vattenbyggnadskåren Elis Victor Turesson såsom sakkunnigt biträde åt kapten af Petersens.

Av övriga sakkägare i bevärsålet inställde sig Carl Nilsson och Olof Nilsson, båda i Rosenlund, personligen.

Handlingarna i målen föredrogs inefforderliga delar.

På frågor anförde Pauly för sammanfattning och fullständiggörande av Ells yrkande i bevärsålet: Ell yrkade för sin mark torrläggning till det djup, som möjliggjordes genom företagets planläggning på så sätt, att vägtrumman vid punkt 3⁺⁶⁰ & profilkartan bibehölles oför-

ändrad, att dikets hottenbredd bestämdes till 0.6 meter i stället för av synmännen föreskrifna 0.3 meter, att bottenlinjen i diket erhöles en lutning av 1:1000, samt att dammen vid punkt C nedsänktes till höjden + 7.80 meter. Då denna damm måste anses som olaglig yrkade Ell, att vice häradshövdingen af Petersens måtte åläggas att utan ersättning utriva dammen. Skulle dammen emellertid befinnas laglig, yrkade Ell, att dämningserätten finge till den del, som erfordrades för torrlägningsföretagets genomförande, lösas av densamma i enlighet med för sådant fall i vattenlagen givna bestämmelser. Häutinnan ville Ell beträffande den dämningserätt, som skulle anses vara förenad med dammen, framhålla, att enligt § 5 i det med aktnummer 15 i besvarehålet betecknade köpekontraktet emellan Malmöhus läns egnehemsförening u.p.a. säljare, samt R. Christiansen, köpare, angående den numera af Petersens tillhöriga huvudgården av Rosenlunds säteri ägare av densamma vore förbunden att hålla dämningen nedsänkt så, att ovanför liggande annan tillhörig mark icke skadades. För det fall, att dammen befunnas laglig och således i enlighet med här förut framställt yrkande lösen av densamma borde ske, yrkade Ell, att det nuvarande värdet å den mark, som komme att ingå i torrlägningsföretaget, måtte beräknas lägre än vad synmännen upptagit och att båtnaden, då de av synmännen antagna blivande värdena borde bibehållas, således bestämdes högre än vad synmännen upptagit. I detta sammanhang ville Pauly framhålla, att med den av Ell påyrkade planläggningen av torrlägningsföretaget mera mark komme att ingå i densamma än vad synmännen medtagit och att således jämväl på grund härav båtnadssumman bleve större än den synmännen upptagit.

Beträffande yrkandena i stanningsmålet hänvisade Pauly till vad där om innehölles i aktnumris 21 och 22 i nämnda mål.

Kapten af Petersens och Bunth anförde på frågor:

Från 1830-talet ända till år 1911 hade Rosenlunds säteri i dess helhet tillhört två godsägare Clairfelt, far och son, efter varandra, Sistnämnda hade egendomen försålts till Malmöhus läns egnehemsförening u.p.a., som låtit stycka egendomen och senare efter hand försålt en del av lotterna, däribland de två, som ägdes av Ell, som egna hem. Den del av

egendomen, som omfattade huvudgården och vid ägostyckningen betecknats med litt. Dz och åsatts 180/100 mantal, hade genom köpekontrakt den 24 augusti 1911, varav transumt företetts i besvärsmålet (aktnummer 15), försålts av egnahemsföreningen till R. Christiansen. Denne hade ett par år senare sålt egendomen till professor H. Winberg å Alnarp, vilken i sin tur redan under år 1915 sålt egendomen till vice häradshövdingen af Petersens med tillträde för denne den 14 mars 1916. Vid af Petersens förvärfv hade icke stadgats någonting beträffande ifrågakomma damm och dämmingsrätt. Ej heller funnes i Winbergs fångeshandlingar något förbehåll beträffande dammen. Den nedsänkning av väduren, varom stadgats i § 5 i köpekontraktet den 24 augusti 1911, hade verkställts af R. Christiansen. Bestämmelsen i fråga innebure icke någon inskränkning beträffande dämningen. Även om så skulle vara fallet, vore emellertid bestämmelsen icke bindande för svaranden af Petersens. Bestämmelsen hade icke intagit eller onämmts varken i Winbergs eller af Petersens köpehandlingar.

Ell vitsordade, att den i § 5 i köpekontraktet den 24 augusti 1911 (aktnummer 15 i besvärsmålet) stadgade sänkning av väduren verkställts af R. Christiansen.

Det antecknades såsom ostriidigt, att inteckning icke meddelats eller sökts för bestämmelserna i köpekontraktet den 24 augusti 1911.

På frågor anförde kapten af Petersens ytterligare:

Väduren kunde hållas ingång oberoende av dämning. Under åren 1916 och 1917 hade verkställts upprensning av bottnen i dammen eller vattensamlingen ovanför ifrågavarande dammbyggnad, men vid denna upprensning hade ingen förändring vidtagits å dammbyggnaden. Sedan vice häradshövdingen af Petersens blivit ägare af Rosenlund, hade luckorna i dammen icke varit stängda förrän under år 1926, då vattenkraften tagits i anspråk för smedjan. Några bestämda regler för luckornas skötsel hade icke tillämpats eller funnits i annan mån än att luckorna dragits i den mån det varit erforderligt för att förekomma skada å ovanför liggande mark.

Kapten af Petersens företedde nu:

1:o) "Charta öfver Fäladsmarken till Säteriet Rosenlund, och hem-

manen Yndesäte, Skaglarp, Nycketofta samt Byen Jordshög. Belägen uti Hertigdömet Skåne, Malmöhus Höfdingedöme, Luggude Härad, Mörarps, Frillestads och Kropps Sochnar. Afmätt och Delt År 1771 af Thomas And. Fryberg, Commissions Landtmätare. Renoverad vid Malmö Läns Landtmäterikontor i Augusti Månad År 1794 af Magnus Wremp, Tillförordnad Exst. Ord. Landtmätare och Registrator vid Landtmäterikontoret", å vilken karta fanns tecknat ett så lydande bevis: "År 1772 den 2 Martii, å Luggude Härad's Laga Ting uti Mörarp, Upvist och Delningen faststald, Betygar Ut Supra. På Härad's Rättens Vagnar Gustav Zimmerberg. Med Original Påskriften Dika Lydande, Intygar Magnus Wremp";

2:o) "Karta Öfver Ägorne till Rosenlunds Sätets Gård med Underlydande hemman, torp och herligheter Belägen Uti Malmöhus län, Luggude Härad samt Mörarps, Kropps, Heslunda och Frillestads Socknar Uppå Kammar Herren Högwålborne Herr Baron Friherre Carl Gustaf von Schwerins kallelse Upprättad År 1832 af L. Faxé";

3:o) "Karta öfver litt. Dz 180/100 mantal Rosenlunds säteri och litt. Af 238/1000 mantal n:o 2 Mörarp i Mörarps socken, Luggude härad af Malmöhus län; upprättad år 1912 af Axel Nilsson. Distriktslandtmätare. Ägostyckningarna å: Mörarp N:o 2 fastställdes den 4 oktober 1912 och Rosenlunds säteri fastställdes den 31 mars 1913; betygar ex officio: Axel Nilsson";

4:o) Officiellt bestyrkt utdrag ur "Beskrifning öfver ägostyckning å 3 1/4 mantal Rosenlunds säteri i Mörarps socken, Luggude härad af Malmöhus län; upprättad år 1912";

5:o) "Beskrifning öfver alla ägorne till litt. Dz, 180/100 mantal Rosenlunds säteri i Mörarps socken, Luggude härad af Malmöhus län; upprättad år 1912".

Vattendomsstolen förordnade, att ovannämnda av svarandebudet företedda handlingar icke för närvarande skulle fogas till akten i målet utan förvaras bland vattendomsstolens inneliggande handlingar intill dess laga kraftvunnet utslag i målet föreläge.

Kapten af Petersens företedde vidare "Kronobetsedel för år 1926. No 350. Hälsingborgs fogderi. Mörarps socken. v. häradshövding Gustav Herm. af Petersens", upptagande under rubriken "Bevillning av fast egendom samt av inkomst" såsom punkt 5 " av jordbruksfastighet med 226.400

kr. tax. värde 13:58", och lästes å baksidan av debetsedeln bland annat följande: "Specifikation å omstående fastighetsvärden. Rosenlund 1 180/100 mantal 226.400
Mörarp 2 238/1000 mtl.^{kvarn}"

Olof Nilsson och Carl Nilsson sade sig härpå vilja framhålla att uppdamnningar, som sommartid skett vid den nuvarande dammen, åstadkommit stora skador å deras marker.

Vittnesförhör påkallades härafter dels av Ell med agenten, förre inspektoren Emil Persson i Kvidinge, arbetaren Oskar Fredrik Karlsson i Benarp, Mörarp, och stalldrängen Frans Karlsson i Mörarpsgården, dels ock av kapten af Petersens med arbetarna Johannes Olsson och Karl Johansson, inspektoren Ernst Larsson samt fördrängen August Halldén, samtliga å Rosenlund.

Vid pårop företrädde samtliga de till vittnen åberopade personerna.

Efter det Ell på given anledning förmält, att han önskade de av honom åberopade vittnenas hörande till styrkande av i vad måndämning förekommit vid ifrågavarande damm under de år, beträffande vilka han i stämmingsmålet yrkade skadestånd, anförda kapten af Petersens såsom jäv emot Persson, att denne kunde av målets utgång vänta nytta eller skada och åberopades till stöd härför vad angående Perssons intyg, aktnummer 3 i stämmingsmålet, anförts å svarandesidan dels i aktnummer 11 i stämmingsmålet och dels i en av Bunth nu ingiven skrift (prot. bil. A).

Persson förklarade på fråga, att han själv icke ansåge sig kunna vänta nytta eller skada av målets utgång.

Ell bestred avseende å den gjorda jävsanmärkningen.

I övrigt förekom icke jäv mot någon av de till vittnen åberopade personerna.

Vattendomstolen beslöt tillåta Perssons hörande såsom vittne men ville i det slutliga utslagit pröva verkan av hns vittnesmål och då giva besked i anledning av det framställda jävet.

Härefter fingo de åberopade vittnena avlägga vittnesedan och om densammas förbindande verkan mottaga erinran.

17

Vittnena hördes därefter under syngång, som nu företogs.

Under syngången verkställdes besiktning utmed sträckan A-B-C & förrättningskartan. I närheten av punkt B fanns en spång, vid vilken smärre rester efter ett damme iakttogs. Vidare besiktigades dammen samt trumman vid punkt D. Denna trumma befanns vara försedd med anordningar för avstängning av vattnet men vore nu delvis igenrasad. Under syngången och det därunder företagna vittnesförhöret verkställdes av vattenrättsingenjörerna avvägningar, över vilka särskild promemoria upprättades (prot. bil. B).

Vittnena berättade:

1:o) Persson: Vittnet, som vore 48 år gammal, hade under tiden från den 14 mars 1916 till den 24 oktober 1924 varit anställd i svaranden af Petersens tjänst såsom inspektör å Rosenlunds säteri. Under nämnda tid dock före år 1920 hade svaranden låtit anlägga en ledning av 6 tumms rör från vattendraget i närheten av punkt B för att leda vatten till kanaler i parken. Denna ledning fore omkring 200 meter lång, för att under somrarna, då svaranden brukade vistas å Rosenlund från midsommartid till oktober, få vatten in i parkkanalerna, hade vittnet under åren 1920 - 1924, med svarandens medgivande och godkännande, låtit i vattendraget vid spången och omedelbart nedom rörledningen anbringa ett damme, bestående av tvärs över bäcken nedslagna bräder, framför vilka tätats med jordtorvor och sand. Dämning hade i allmänhet brukat ske upp till spången. Agare av ovanför liggande mark hade då och då med i allmänhet ungefär en månads mellanrum kommit och rivit bort dämnet; men hade vittnet då åter låtit uppsätta detsamma. Dock hade dämnet vidmakthållits endast under den tid, då svaranden vistades å Rosenlund. Beträffande trumman vid punkt D hade vittnet hört uppgivas, att den rasat igen under den tid, professor Winberg ägde Rosenlund. I dammen vid punkt C hade under den tid, vittnet varit på Rosenlund, icke funnits några egentliga luckor men i lucköppningarna hade bräder fastsatts.

Vidkänt.

2:o) Oskar Fredrik Karlsson: Vittnet, som vore 24 år gammal, hade under åren 1919 - 1923 varit anställd å Rosenlunds säteri. En som-

mar under nämnda tid i antingen maj eller juni hade vittnet på befallning av inspektör Persson i diket, ungefär där spången vore belägen, medelst bräder, torvor och jord ordnat en fördämning, som därefter bibehållits till någon gång under hösten samma år. Dämningen hade verkstälts till ungefär i höjd med spången. Avsikten med dämningen hade varit att få vatten genom en rörledning till kanalerna i den till säteriet hörande parken. Under den tid fördämning enligt vad vittnet nu uppgivit varit anordnad, hade den vid åtskilliga tillfällen rivits upp av ovanför liggande jordägare. Fördämningen hade emellertid då genom säteriets försorg åter blivit uppsatt.

Vidkänt.

3:o). Frans Karlsson. Vittnet, som vore 57 år gammal, hade varit anställd å Rosenlunds säteri under åren 1917 - 1926. Vittnet hade iakttagit, att sommartid under åtminstone några av dessa år funnits en fördämning vid diket ungefär där spången vore belägen. Genom fördämningen hade vattnet bukat stiga till ungefär i höjd med spången.

Vidkänt.

4:o). Olsson. Vittnet, som vore 69 år gammal, vore allt sedan år 1904 anställd som arbetare vid Rosenlunds säteri, som, då vittnet kommit dit, ägts av kapten Clairfelt, vilken emellertid sålt egendomen år 1911. Under Clairfelts tid hade vid nu ifrågakomna dammbyggnad funnits en såg men icke någon kvarn. Sågen hade drivits vid behov och då vattentillgången det medgivit. Luckorna hade i allmänhet hållits stängda vintertid samt tidtals även under sommartid, nämligen då vattentillgången varit så stor, att sågen kunnat drivas. Vid dämning hade vattnet brukat stiga till en av vittnet nu utpekad linje å stranden. (Denna linjes höjdläge avvägdes av vattenrättsingenjörerna). Under den tid R. Christiansen och H. Winberg varit ägare av Rosenlund, hade dämning icke förekommit vid dammen. Huru dämningen sköts före år 1904 visste icke vittnet. Sedan svaranden blivit ägare av Rosenlund, hade vittnet under den tid, vittnet Persson varit inspektör där, sett, att ettdämme varit anordnat vid spången.

Vidkänt.

5:o) Johansson: Vittnet, som vore 66 år gammal, vare allt sedan år 1891 arbetare å Rosenlunds säteri, som, då vittnet kommit dit, ägts av Claifelt, Vittnet avgav i övrigt en med Olssons vittnesmål överensstämmande berättelse.

Vidkänt.

6:o) Larsson: Vittnet vore allt sedan hösten 1925 anställd såsom inspektor å Rosenlunds säteri. Då vittnet år 1925 tillträdde tjänsten, hade dammen sett ut ungefär som nu. Några luckor i dammen hade emelleitid då icke funnits. Två dylika luckor hade emelleitid tillverkats år 1926 och därefter brukat användas vintertid samt om vårarna. Under somrarna däremot hade luckorna alltid varit uppdragna. Sommartid hade vattnet i dammen icke brukat stå högre än innevarande dag. Den 26 augusti 1927 hade vattnet stått mycket högt och "gått så högt som trumman kunde ta". En av dammluckorna, men icke den andra, hade under natten till sistsagda dag varit isatt men på morgonen den 26 augusti tagits bort. Därefter hade icke någon av luckorna suttit i dammöppningen mera än en dag i februari 1928, då båda luckorna sattes för under det rensning av avloppet verkställdes.

Vidkänt.

7:o) Halldén: Vittnet hade allt sedan år 1916 varit anställd vid Rosenlunds säteri. Vittnet hade icke sett, att luckorna varit i-satta i dammen förrän under 1926. Från och med nämnda år hade luckorna tidvis, icke ständigt, varit stängda, Sommartid hade luckorna alltid varit uppdragna.

Vidkänt.

I ersättning för inställelsen fordrade Persson 30 kronor, Oskar Fredrik Karlsson och Frans Karlsson vardera 15 kronor, Larsson 10 kronor och envar av de övriga 5 kronor.

Sedan vederbörlande sagt sig icke hava något att erinra mot de sålunda fordrade beloppen, tillerkändes Oskar Fredrik Karlsson och Frans Karlsson vardera skäligen ansedda tio kronor samt envar av de övriga av honom fordrat belopp, att genast utgivas till Persson, Oskar Fredrik Karlsson och Frans Karlsson av Ell samt till Olsson, Johansson, Larsson och Halldén av svaranden af Petersens; vilket avsades med tillkännagivande tillika, att den med beslutet missnöjde hade att däremot föra särskild talan.

Under de efter synegången fortsatta förhandlingarna anförde Jakobsson: Även om på grund av uiminnes hävd viss dämningssrätt förefunnits, kunde det ifrågasättas huruvida denna rätt kvarstode, sedan den av dämningen berörda marken kommit i annan ägares hand. I allt fall måste en på uiminnes hävd grundad rätt för att icke förfalla utövas kontinuerligt. Så hade i förevarande fall icke skett. För varje fall hade genom den i målet omförmälda bestämmelsen i § 5 i köpekontraktet den 24 augusti 1911 R. Christiansen erhållit sig rätt att dämna annan till skada. Christiansens efterträdare i gånderätten måste vara bundna härav.

Bunth anförde: En på uiminnes hävd grundad rätt kunde icke förfalla vare sig därigenom att rätten utnyttjades på annat sätt än som ursprungligen avsetts eller därigenom att den under en tid över huvud-taget icke utnyttjades. Ell borde vid sina fastighetsköp gjort sig underiättad om dämningssrätten. För övrigt åberopade Bunth innehållet dels i den förut i dag ingivna skriften (prot. bil. A) och dels i en av Bunth nymyterligare ingiven skrift (prot. bil. C).

Ell fordrade ersättning för rättegångskostnader enligt två kostnadsräkningar, en för besvärsmålet (prot. bil. B) och en för stämningssmålet (prot. bil. E). Vid kostnadsräkningarna voro fogade i desamma omnämnda verifikationer.

Bunth hänvisade till att för vice häradshövdingen af Petersens fordrats ersättning för rättegångskostnader i de av Bunth angivna skrifterna (prot. bil. A och C).

Här skulle antecknas, att kostnaderna för kungörelser i besvärsmålet uppgått till 45 kronor 48 öre, att kostnaderna för tillkännagivanden i stämningssmålet uppgått till 1 krona 65 öre samt att kostnaderna för vattendomstolens sammanträde uppginge till 95 kronor 85 öre, vilka samtliga nu berörda kostnader förskjutits av Ell.

Sedan parterna överlämnat målet till prövning, tillkännagavs, att utslag i målet komme att meddelas å vattendomstolens kansli i Stockholm den 7 maj 1928.

Vid enskild överläggning beslöt vattendomstolen följande

U t s l a g,

meddelat den 7 maj 1928.

Då det icke blivit ådagalagt, att vittnet Emil Perisson kan av målens utgång vanta nytta eller skada, ogillar vattendomsstolen det mot Perisson framställda jävet och tillerkänner hans vittnesmål verkan av laga bevis.

Vidkommande själva målen och då först besvärsmålet har vattendomsstolen av utredningen funnit, att vattenverk funnits å ifrågavarande plats sedan minnes tid. Någon omständighet till stöd för antagande att vattenverket skulle hava olagligen tillkommit eller blivit på olagligt sätt förändrat har icke förekommit. Vid sådana förhållanden måste dammbyggnaden anses vara i laga ordning tillkommen. Beträffande den av Ell åberopade bestämmelsen i köpekontraktet den 24 augusti 1911 emellan Malmöhus läns egnahemsförening u, p. a. samt R. Christiansen finner vattendomsstolen, att, även om nämnda bestämmelse innefattar förbindelse att nedsänka dämningen, samma bestämmelse icke är för af Petersens såsom nuvarande ägare av ifrågavarande fastighet, 180/100 mantal litt. Dz Rosenlund n:r 1, bindande. Vid nu angivna förhållanden är af Petersens på grund av minnes hävd berättigad att bibehålla dammen och vid densamma utöva den dämningssätt, som kan vara förenad med densamma, på grund av vad nu anförts prövar vattendomsstolen lagligt ogilla Ells yrkande att dammen måtte förklaras olaglig och af Petersens skyldig att utan lösen utriva densamma eller borttaga luckorna.

Då emellertid vid syneförättningen undersökning och utredning bort ske huruvida i enlighet med vattenlagens bestämmelser ifrågavarande strömfall och vattenkraftverk finge borttagas eller fallhöjden minskas för tilläggningsföretags genomförande,

men sådan undersökning och utredning icke verkställes,

förelåtes vattendomsstolen att, med undanröjande av överklagade utlåtandet, visa ärendet åter till synemännen, vilka, sedan detta utslag, i vad det avser besvärsmålet, vunnit laga kraft, hava att, efter vederbörlig anmälan hos förrättningsmännen, företaga ärendet till förnyad behandling och med detsamma vidare lagligen förfara.

Vidkommande därefter Ells i stämningemålet förda skadeståndstalan så är, såsom ovan angivits, af Petersens på grund av minnes hävd berättigad

att bibehålla dammen och utöva den dämningssätt, som är förenad med densamma. Enligt vad utredningen i målet utvisar, har Ellis ifrågakomma mark, som berörs av uppdamningen, intill år 1911 tillhört det då oskiftade Rosenlunds säteri och varit i samme ägares hand som dammen, vid vilket förhållande dämningssätten icke varit begränsad av hänsyn till nämnda mark. Den omständigheten att marken kommit i annan ägares hand kan i och för sig icke medföra någon inskränkning i dämningssätten. Den omständigheten att dämningssätten icke utövats från år 1911 till år 1918 kan, då dammen fortfarande funnits kvar oförändrad, ej heller medföra förlust av samma dämningssätt. Mot af Petersens bestridande och vad till stöd därför förekommit har det icke blivit ådagalagt, att under den omstämda tiden dämningen verkställdes vare sig vid dammen eller vid det ovanför denna anordnade dämnet för inledande av vatten i paiken till större höjd än som sedan gammalt brukats och som även tillämpats intill år 1911. På grund härav prövar vattendomsstolen rättvisst ogilla Ellis yrkande om skadestånd.

I fråga omrättegångskostnaderna finner vattendomsstolen skäligt stadga

dels beträffande besvarets målet att, därest torrläggningss företaget kommer till utförande, Ell skall av detsamma åga utfå av honom förskjutna 45 kronor 48 öre för kungörelsekostnader ävensom 47 kronor 93 öre, utgörande hälften av kostnaderna för vattendomsstolens sammanträde, vilka belopp, tillhopa nittiotre kronor 41 öre, för nämnda fall skola fördelas inom företaget som annan förrättningskostnad,

dels ock beträffande stämningss målet att det skall åligga Ell att gottgöra af Petersens dennes på detta mål belöpande kostnader med trehundra kronor.

Talan mot vattendomsstolens utslag fullföljes efter vad till vattendomsstolen.

Som ovan.

På vattendomsstolens vägnar:

J. Wandén.

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

P.M.

från Söderbygdens Vattendomstols sammanträde vid Rosenlund uti
Möraups socken den 9 mars 19281

Berggrens fixpunkt vid landsvägen	+ 10,12 m.
Fast botten i landsvägsbron	+ 7,90 à + 7,93 m.
D. v. y. ovan do	+ 8,48 m.
Vänster dikeskant vid p. 4	+ 8,91 m.
Spångens ö. k.	+ 9,01 m.
Höger dikeskant, lägst	+ 8,88 m.
6" rörledning från höger, inre u. k.	+ 8,33 m.
Gamla bäckbotten till vänster nedom spången	+ 8,65 m.
D. v. y. i hålldamm	+ 8,27 m.

Vid dammbyggnaden.

Berggrens fixpunkt vid dammen	+ 9,82 m.
Tröskel i avloppstrumman vid D	+ 8,67 m.
Frå bredd d:o = 0,58 m.	
Utskov vid C, vänster tröskel	+ 8,19 m.
d:o d:o bräda	+ 8,20 m.
d:o höger tröskel	+ 8,12 m.
d:o d:o bräda	+ 8,21 m.
fri luckbredd, vänster = 0,50 m.	
d:o höger = 0,45 m.	
Lösa luckors höjd = 0,84 m.	
Vädur ö. k.	+ 7,07 m.
Dämning före 1912 enl. vittnesuppgifter	+ 9,11 m.
H. v. y. 26/8 1927 enl. ing. Pauly	+ 9,43 m.

Karl Elfström.

Rätt avskrivet; betygar

Lösen redov.gm stpl 1:-
Stämpel 1:-
Summa kronor 2:-

ex officio:
Halvar Lech

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

P.M.

från Söderbygdens Vattendomstols sammanträde vid Rosenlund uti
Möraips socken den 9 mars 19281

Berggrens fixpunkt vid landsvägen	+ 10,12 m.
Fast botten i landsvägsbron	+ 7,90 à + 7,93 m.
D. v. y. ovan do	+ 8,48 m.
Vänster dikeskant vid p. 4	+ 8,91 m.
Spångens ö. k.	+ 9,01 m.
Höger dikeskant, lägst	+ 8,88 m.
6" rörledning från höger, inne u. k.	+ 8,33 m.
Gamla bäckbotten till vänster nedan spången	+ 8,65 m.
D. v. y. i hålldamm	+ 8,27 m.

Vid dammbyggnaden.

Berggrens fixpunkt vid dammen	+ 9,82 m.
Tröskel i avloppstrumman vid D	+ 8,67 m.
fri bredd d:o = 0,58 m.	
Utskov vid C, vänster tröskel	+ 8,19 m.
d:o d:o bräda	+ 8,20 m.
d:o höger tröskel	+ 8,12 m.
d:o d:o bräda	+ 8,21 m.
fri luckbredd, vänster = 0,50 m.	
d:o höger = 0,45 m.	
Lösa luckors höjd = 0,84 m.	
Vadur ö. k.	+ 7,07 m.
Dämning före 1912 enl. vittnesuppgifter	+ 9,11 m.
H. v. y. 26/8 1927 enl. ing. Pauly	+ 9,43 m.

Karl Elfström.

Rätt avskrivet; betygar

Lösen redov. gm stpl 1:-
Stämpel 1:-
Summa kronor 2:-

ex officio:
Halvar Lech

V a t t e n ö v e r d o m s t o l e n s

dom i anledning av den talan trädgårdsmästaren G. Waldemar Faith Ell i Mölarp efter vad fullföljd emot ett av Söderbygdens Vattendomstol den 7 maj 1928 meddelat utslag i mål angående dels klander av syneförrättning för tilläggning av mark dels ock utav Ell mot vice härads-hövdingen Gösta H. af Petersens framställda yrkanden om utrivning av vattenverk med mera; given och utfärdad i Stockholm den 14 december 1928.

Vattenöverdomstolen har av handlingarna i målet inhämtat:

Genom ägostyckning, fastställd den 31 mars 1913, har fastigheten 3 1/4 mantal Rosenlunds säteri styckats i ett antal lotter, bland andra, 180/100 mantal, 5/100 mantal, 3/100 mantal och 1/100 mantal allt Rosenlunds säteri nr 1. Fastigheten 180/100 mantal tillhör af Petersens, vilken tillträdde fastigheten den 14 mars 1916. Fastigheterna 5/100 mantal och 3/100 mantal tillhöra Ell, vilken förvärvat desamma, 5/100 mantal år 1913 och 3/100 mantal våren 1925. Fastigheten 1/100 mantal tillhör sina Lindén. Enligt arrendeavtal har emellertid Ell från och med våren 1926 brukar jämväl denna fastighet. Fastigheterna 5/100 mantal, 3/100 mantal och 1/100 mantal gränsa intill ett från söder mot norr ledande dike eller bäck, Hässlunda-bäcken, och avvattnas fastigheternas marker genom denna bäck. Sedan bäcken medelst en brotrumma korsat en allmän väg, begränsas bäckfåran å ömse sidor av marker under förutnämnda 180/100 mantal. Ett stycke norr om brotrumman utfaller bäcken i en å fastigheten 180/100 mantal belägen vattensamling. Rosenlunds kvarndamm. Vattenståndet i denna damm, vilken mottager även annat tillflöde än Hässlundabäcken, är beroende av dämning vid en å sistnämnda fastighet uppförd fördämning, här kallad hålldammen, uti vilken för bättnets avbördande ur kvarndammen finnas två utskov, nämligen ett för två luckor inriktat utskov, här kallat luckutskovet, och ett numera delvis ågeniastflodutskov i form av en trumma, här kallat

avloppstrumman.

I en den 30 april 1927 till Konungens Befallningshavande i Malmöhus län ingiven ansökan har Ell anhållit om förordnande för förrättningsman att företaga syneförrättning för nygrävning av Hässlundabäcken i och för torrläggning av mark till "avsöndringar" från Rosenlunds egendom. Genom resolution samma dag har Konungens Befallningshavande förordnat lantbruksingenjören D. Berggren att företaga begärda förrättningen.

Berggren och tillkallade godeman hava den 19 september 1927 påbörjat förrättningen. Uti det för sagda förrättningsdag förda protokollet har Berggren antecknat, bland annat: att vid gjord förfrågan, huruvida någon sakägare önskade förena sig med Ell såsom sökande till företaget, icke någon sådan anmälan gjordes, att Ell yrkade, att genom uppgrävning av Hässlundabäcken torrläggning till det djup, som befintliga grundstocken i luckutekovet tillåte, måtte i och för höjande av jordens alstringsförmåga beredas honom tillhörig mark, samt att yrkande om utrivning av hålldammen icke framställdes.

Af Petersens har uti en till synemannen ingiven, såsom promemoria betecknad skrivelse påstått, att rätt till vattenuppdämning i kvarndammen tillkomme honom såsom ägare av förutnämnda fastigheten 180/100 mantal med därpå befintliga hålldammen, samt under hänvisning till grunder, som i skrivelsen närmare angåvos, bestridt, att företaget fingeröranleda ändring i vattenförhållandena vid hålldammen.

Synemannen hava den 30 september 1927 avslutat förrättningen samt därvid avlämnat utlåtande ävensom därtill hörande längder och ritningar, Uti utlåtandet hava synemannen yttrat, att företaget vore att anse såsom dikning enligt 7 kapitlet vattenlagen, samt att laga hinder däremot icke kunnat utrönas. Synemannen hava vidare förklarat, att företagets omfattning bestämts i enlighet med ansökningsen samt yrkanden, som framställdes vid förrättningstillfället den 19 september 1927 eller under synegången, och att företaget i enlighet därmed skulle avse nygrävning av en å uppriktade plan- och profilritningar ävensom i handlingarna i övrigt med A - B - C betecknad dikessträckor (Punkten C betecknar uppströmsidan av luckutekovet, punkten B Hässlundabäckens utflöde i kvarndammen samt punkten A en plats vid Hässlundabäcken, 440 meter uppströms punkten B.)

De delar av utlåtandet samt övriga förrättningshandlingar, vilka angå utförandet av dikningsarbetena, utvisa, bland annat, att föreskrifter lämnats, att diket skulle utföras med en bottenbredd av 0.3 meter, att vid punkten A diket skulle utgrävas till ett djup, motsvarande höjden 8,35 meter över visst antaget nollplan, samt att diket därifrån skulle upptagas med bottenlutning nedåt mot punkten B av 1:2000, till dess en bottenhöjd av + 8,10 meter erhölles. (Enär den fasta bottnen i brotrumman under allmänna vägen ligger å höjden + 7,90 å + 7,93 meter, innebära sagda föreskrifter, att diket vid korsningen av vägen icke skulle medföras till det djup, som brotrumman medgiver.)

Synemännen hava vidare föreskrivit, att all mark, som genom dikningsarbetena tillskyndas bätnad och vilken i befintligt skick icke är torrlagd till 1,2 meters djup, skulle ingå i företaget och utgöra en samfällighet. De markområden, som efter sådan grund ansetts skola taga del i företaget, hava av synemännen avfattats å planritning samt upptagits i upprättad värderingslängd. Bland andra markområden hava därvid upptagits: av 5/100 mantal 93 ar, av 3/100 mantal 1 hektar 7 ar samt av 1/100 mantal 46 ar. Mark under 180/100 mantal har icke upptagits bland de ägoområden, som ansetts skola vinna bätnad genom företagets utförande.

Synemännen hava i utlåtandet anført: För fullständig torrläggning av den i företaget ingående marken skulle det nog varit önskvärt att hålldammen bleve utrivnen, men då mot ägarens beställande sådant säkerligen icke kunde enligt vattenlagens bestämmelser låta sig göra - företaget vore av alltför ringa omfattning - och sökanden icke heller påyrkat utrivning, hade grundstocken i hålldammens luckutskov fått ligga till grund för förslagens uppgörande. Nämda grundstock låge å höjden + 8,10 meter. Visserligen låge överkanten av luckorna i utskovet 0.90 meter över grundstocken eller på höjden + 9.00 meter, men då bottnen i avloppstrumman låge på höjden + 8.70 meter, komme likväl icke vid båda luckornas insättande högvattenytan att uppgå till större höjd än + 8,80 meter. På grund av det sagda syntes det synemännen, att - med bibehållande av hålldammen och med tillgodo-

seende av de enligt synemännen åsikt fullt berättigade krav, som af Petersens i afgivna promemorian framställt - marken omkring dikessträckan A - B likväl kunde i stort sett bliva ganska nöjaktigt toirlagd genom den föreslagna nygrävningen av samma dikessträcka.

Synemännen hava i utlåtandet angivit grunderna för verkställd uppskattning av värdena å de i företaget ingående markområdena såväl i befintligt skick som ock efter vurnen toirläggning. De efter sådan uppskattning erhållna värdebeloppen ävensom de därav uträknade båtnadsbeloppen hava upptagits i upprättad värderingslängd.

Slutligen hava synemännen i utlåtandet lämnat föreskrifter angående företagens genomförande och därvid städdat, bland annat, att förhöjning av grundstocken i luckutskovet icke finge ske liksom icke heller förminskning av dammlucka eller avlopp, samt att företaget finge påbörjas, så snart syneförrättningen vunnit laga kraft, och skulle vara bragt till slut inom fem år därefter eller senast före 1932 års utgång.

Ell har genom besvär till Vattendomsstolen anført klander mot syneförrättningen. Vid slutlig framställning av sin talan i sådant hänseende har Ell vid Vattendomsstolen anført: Ell yrkade för sin mark toirläggning till det djup, som möjliggjordes genom företagens planläggning på så sätt, att biotrumman genom allmänna vägen bibehölles oförändrad, att dikets bottenbredd beständes till 0,6 meter, att bottenlinjen i diket erhölle en lutning av 1:1000, samt att hålldammen vid luckutskovet nedsänktes till höjden + 7,80 meter. När hålldammen måste anses olaglig, yrkade Ell, att förklaring därom måtte meddelas och att af Petersens måtte förpliktas att utan ersättning utriva hålldammen. För det fall, att likväl hålldammen skulle befinnas laglig, yrkade Ell, att dämningssrätten finge till den del, som erfordrades för toirlägningsföretagets genomförande, lösas i enlighet med vattenlagens för sådant fall givna bestämmelser. Vidare yrkade Ell, att, i den händelse hålldammen befundes laglig och inlösen av densamma medgäves, synemännens uppskattning av värdet i befintligt skick utav de i företaget ingående markområdena måtte rättas samt värdebeloppen nedsättas, i följd varav, och då synemännen uppskattning av markområdenas värde efter företagens

genomförande borde bibehållas, båtnadsbeloppen borde bestämmas till högre värden, än dem synemännen angivit. I sammanhang därmed ville Ell framhålla, att, enär företaget, därest detsamma erhöle den planläggning Ell påyrkat, komme att omfatta större markområden, än dem som av synemännen dit hänförts, sammanlagda båtnadssumman av företaget jämval av sådan grund komme att ökas.

Af Petersens har i afgiven erinringsskrift bestridit Ells talan.

Ell har vidare efter stämning, som den 28 december 1927 delgivits af Petersens, vid Vattendomstolen anført: Oaktat af Petersens icke ägde rätt att till skada för ovanför liggande fastigheter uppdämma vattenstånden i kvarndammen och tillflödena därtill, hade af Petersens likväl under åren 1918 till och med 1927 vid hålldammen företagit sådan uppdämning. Under somrarna 1920 till och med 1924 hade af Petersens därjämte låtit genom anbringande av fördämning i Hasslundabacken mellan biotrumman under allmänna vägen samt bäckens utflöde i kvarndammen uppdämma vattenståndet i bäcken. Genom dessa uppdämningar hade skada tillskyndats vissa ägoområden utmed backen, däribland områden, lydande under fastigheterna 5/100 mantal, 3/100 mantal och 1/100 mantal. Ell yrkade, att af Petersens måtte förpliktas att till Ell utgiva ersättning för den skada å nämnda fastigheter, vilken genom uppdämningarna åren 1918 - 1927 tillskyndats dem under tid, då Ell varit ägare eller brukare av fastigheterna, samt i sådant hänseende utgiva 4.967 kronor 80 öre jämte 50 procent förhöjning därå eller det högre belopp Vattendomstolen funne kunna lagligen krävas. Tillika yrkade Ell ränta å utdömt belopp efter 6 procent om året från stänningsdagen.

Vattendomstolen har förklarat, att Ells klanderitalan mot synemännattningen - kallad besvarsmålet - samt den av Ell mot af Petersens instända skadeståndstvisten - kallad stämningmålet - skulle till gemensam handläggning företagas.

Ell har slutligen yrkat åläggande för af Petersens att till Ell utgiva ersättning för rättegångskostnaderna såväl i anledning av Ells klanderitalan som ock i stämningmålet. För det fall, att af Petersens icke ansåges pliktig gälda kostnaderna i anledning av Ells klander-

talän, har Ell yrkat, att dessa kostnader - av Ell uppskattade till 643 kronor 85 öre jämte det belopp, som kunde få utgivas såsom bidrag till kostnaderna för Vattendomstolens sammanträde, samt den summa, som åtginge för lösen av Vattendomstolens protokoll, - måtte påföras torrläggningsföretaget.

Af Petersens har yrkat åläggande för Ell att till af Petersens utgiva godtgörelse för kostnader å rättegången.

Vattendomstolen har genom sitt utslag utlåtit sig: Vidkommande först besvärsmålet hade Vattendomstolen av utredningen funnit, att vattenverk funnits å ifrågavarande plats sedan uimnes tid. Någon omständighet till stöd för antagande, att vattenverket skulle hava olagligen tillkommit eller blivit på olagligt sätt förändrat, hade icke förekommit. Vid sådana förhållanden måste dammbyggnaden anses vara i laga ordning tillkommen. Beträffande av Ell åberopad bestämmelse i köpekontrakt den 24 augusti 1911 emellan Malmöhus läns egnahemsförening utan personlig ansvarighet samt A. Christiansen funne Vattendomstolen, att, även om nämnda bestämmelse innefattade förbindelse att nedsänka dämningen, samma bestämmelse icke vore för af Petersens såsom sedermera ägare av ifrågavarande fastighet, 180/100 mantal Rosenlunds säteri nr 1, bindande. Vid angivna förhållanden vore af Petersens på grund av uimnes hävd berättigad att bibehålla dammen och vid densamma utöva den dämningssätt, som kunde vara förenad med densamma. På grund av vad sålunda anförts prövade Vattendomstolen lagligt ogilla Ells yrkande, att dammen måtte förklaras olaglig och af Petersens skyldig att utan lösen utriva densamma eller borttaga luckorna.

Då emellertid vid syneförrättningen undersökning och utredning bort ske, huruvida i enlighet med vattenlagens bestämmelser ifrågavarande strömfall och vattenkraftverk finge borttagas eller fallhöjden minskas för torrläggningsföretagets genomförande, men sådan undersökning och utredning icke verkställes, funne Vattendomstolen sig föranlåten att, med undanröjande av överklagade utlåtandet, visa ärendet åter till synemännen, vilka, sedan Vattendomstolen utslag, i vad det avsåge besvärsmålet, vunnit laga kraft, hade att, efter vederbörlig anmälan hos förrättningsmännen, företaga ärendet till förnyad behandling och med detsamma vidare lagligen förfara.

Vidkommande därefter Ellis i stämningmålet förda skadeståndstalan så vore, såsom förut angivits, af Petersens på grund af urminnes hävd berättigad att bibehålla dammen och utöva den dämningrätt, som vore försednad med densamma. Enligt vad utredningen i målet utvisade, hade Ellis ifrågakomma mark, som beröfts av uppdamningen, intill år 1911 tillhört det då oskiftade Rosenlunda säteri och varit i samme ägares hand som dammen, vid vilket förhållande dämningrätten icke varit begränsad av hänsyn till nämnda mark. Den omständigheten, att marken kommit i annan ägares hand, kunde i och för sig icke medföra någon inskränkning i dämningrätten. Den omständigheten, att dämningrätten icke utövats från år 1911 till år 1918, kunde, då dammen fortfarande funnits kvar oförändrad, ej heller medföra förlust av samma dämningrätt. Mot af Petersens bestridande och vad till stöd därfor förekommit hade det icke blivit ådagalagt, att under den omstämda tiden dämning verkstälts vare sig vid dammen eller vid det ovanför denna anordnade dämnet för inledande av vatten i en af Petersens tillhörig park till större höjd, än som sedan gammalt brukats och som även tillämpats intill år 1911. På grund därav prövade Vattendomsstolen rättvist ogilla Ellis yrkande om skadestånd.

I fråga om rättegångskostnaderna funne Vattendomsstolen skäligen stadga dels, beträffande besvärsmålet, att, därest tilläggningsföretaget komme till utförande, Ell skulle av detsamma åga utfå av honom förskjutna 45 kronor 48 öre för kungörelsekostnader ävensom 47 kronor 93 öre, utgörande hälften av kostnaderna för Vattendomsstolens sammanträd, vilka belopp, tillhopa nittiotvå kronor 41 öre, för nämnda fall skulle fördelas inom företaget som annan förrättningskostnad, dels ock, beträffande stämningmålet, att det skulle åligga Ell att godtgöra af Petersens dennes på sagda mål belöpande kostnader med trehundra kronor.

I Vattendomsstolens ovanupptagna utslag har Ell sökt ändring, såvidt honom emot gått. Af Petersens har bestridit ändringsökandet. Såväl Ell som ock af Petersens hava var emot den andie framställt yrkanden om godtgörelse för kostnaderna å målet härstädes.

V a t t e n ö v e r d o m s t o l e n har tagit i övervägande vad handlingarna sålunda och i övrigt innehålla.

Vad först angår Ells mot af Petersens vid Vattendomstolen anhängigjorda talan om prövning av lagligheten av den utav af Petersens vid hålldammen utövade vattenuppdämningen ävensom om skyldighet för af Petersens att utriva eller ändra hålldammen så är i målet upplyst, att hålldammen, den mark, varå densamma är belägen, samt alla markområden, vilkas torrläggningemöjlighet röner inverkan av dammens uppdämningsförmåga, samtliga tillhört samma oskiftade fastighet, intill dess sagda fastighet åren 1911 - 1913 utlades i ett flertal mindre fastigheter. Vid sådant förhållande kan rätt att vid hålldammen uppdämma vatten till men för därav berörda markområden - av naturen att bestå även efter det sådana markområden utlagts till fastigheter, självständiga i förhållande till den fastighet, å vilken uppdämningen utövas, det vill säga: av servituts natur - icke hava uppkommit under tiden före fastighetsdelningen. Följaktligen kan icke heller minnes hävd åberopas till bevis om uppkomsten av sådan rätt. Af Petersens har icke ens uppgivit, att vid fastighetsdelningen eller därefter förfogande träffats, varigenom till förmån för fastigheten 180/100 mantal ägarne av fastigheterna 5/100 mantal och 3/100 mantal tillförbundits att tåla intrång av uppdämning. Af Petersens, såsom ägare av 180/100 mantal, kan alltså icke anses äga rätt att genom någon med konst anbragt anordning verkställa vattenuppdämning till men för fastigheterna 5/100 mantal och 3/100 mantal. Utredningen i målet utvisar, att markområden under fastigheterna 5/100 mantal och 3/100 mantal lida intrång av dammanordningarna vid hålldammen ej mindre i det hänseende, att tillstängning av luckutskovet hindrar avrinningen från markområdena, sådana avrinningsförhållandena därifrån med nu förefintlig avdikning befinnas, än även därutinnan, att full torrläggning av markområdena icke genom utdikning kan vinnas, med mindre delar av de fasta dammanordningarna utrivs. På nu anförda skäl prövar Vattenöverdomstolen lagligt på det sätt ändra Vattendomstolens utslag i de delar densamma innehåller prövning av Ells ovan angivna talan, att Vattenöverdomstolen förklarar af Petersens, såsom ägare av 180/100 mantal Rosenlunds säteri nr 1,

pliktig dels att ständigt hålla luckutskovet i hålldammen öppet beträffande vänstra lucköppningen till fri bredd av 0,50 meter och till djupet + 8,19 meter, räknat från det i målet begagnade nollplan, samt beträffande högra lucköppningen till fri bredd av 0,45 meter och till djupet + 8,12 meter, räknat från ~~samma~~ nollplan, dels dock att, sedan omfattningen av de åtgärder, som erfordras för lagenlig torrläggning av marker under 5/100 mantal och 3/100 mantal Rosenlunda säteri nr 1, blivit i vederbörlig ordning slutligen prövad, på egen bekostnad verkställa utrivning av de med konst anlagda vattenverkanordningarna vid hålldammen i den utsträckning, som av nyss angivna ändamål betingas.

Vidkommande därefter Ells yrkande om förpliktande för af Petersens att utgiva ersättning för dämningsskada, finner Vattenöverdomstolen på skäl, som ovan angivits, af Petersens icke hava ägt rätt att genom tillstängning av hålldammens luckutskov uppdämma vatten till skada för Ell tillhöriga fastigheterna 5/100 mantal och 3/100 mantal. På enahanda skäl får även anses utredt, att icke heller gent emot Tina Lindén tillhöriga fastigheten 1/100 mantal någon sådan rätt tillkommit af Petersens. Af Petersens har lämnat obestridd Ells uppgift, att af Petersens låtit hösten 1918 tillstänga luckutskovet medelst ett däri anbragt fast skibord med krönet å höjden + 8.70 meter. Emellertid saknas annan upplysning om den tidpunkt, då detta skibord borttogs, än att borttagandet synes hava ägt rum före sommaren 1923. Vid borttagandet hava dock två bräder av skibordet kvarlämnats orubbade, en i vardera av utskovets två lucköppningar. Dessa bräder hava medfört en minskning i lucköppningarnes djup med 1 respektive 9 centimeter. Af Petersens har medgivit, att under de tider av åren 1927 och 1926, då behovet av vatten för drift av blästern till en smedja gjorde uppdämning av vattenytan ovan hålldammen erforderlig, sådan uppdämning förekommit genom tillstängning av luckutskovet medelst anskaffade luckor, men saknas utredning om den omfattning, i vilken sådan uppdämning förekommit. Den uppdämning, som åtminstone vissa tidsperioder av somrarna 1920 - 1924 förekommit genom en i Hässlundabäcken nära dess utflöde i kvaandammen anbragt för-

dämning, får anses hava skett under sådana omständigheter, att af Petersens är ansvarig för därav orsakad skada, men jämval beträffande denna uppdämning saknas tillförlitlig utredning om dess omfattning. Med hänvisning till det anförda anser Vattenöverdomstolen visserligen fastställt, att under tidsperioden 1918 - 1927 uppdämning av beskaffenhet att förorsaka skada å av Ell brukad jord förekommit på grund av olaglig, utav af Petersens företagen uppdämning men med hänsyn till den bristfälliga utredningen om dämningens omfattning och verkan, finner Vattenöverdomstolen värdet av den Ell därigenom tillfogade skadan icke kunna i vidare mån bestämmas, än att Vattenöverdomstolen finner antagligt, att värdet därav uppgått till 500 kronor. Vattenöverdomstolen prövar förty rättvist allenast på det sätt andra Vattendomstolens utslag i denna del, att af Petersens förpliktas att emot kvitto till Ell utgiva femhundra kronor jämte fem procent ränta därpå årligen från den 28 december 1927 till dess betalning sker.

Vad angår Ells mot syneförordningen förda klandertalan, så har Ell icke, såvidt handlingarna utmärka, föran efter det synemännen avgivit utlåtande framställt yrkande om utrivning eller ändring av hålldammen och övriga där befintliga vattenverksanläggningar. Enär vid sådant förhållande synemännen förfarit riktigt, då de icke till prövning upptagit frågan om tillåtligheten av sådan åtgärd, hade Ells vid Vattendomstolen framställda yrkande om utvidgning av företaget till att omfatta jämval utrivning av sagda vattenverk icke bort föranleda undanröjande av synemännens utlåtande och torrlägningsärendets återförvisning till synemännen. I övrigt torde, därest Vattenöverdomstolens här ovan angivna domslut i frågan om dämningserätt vinner laga kraft, därmed åtminstone den väsentligaste delen av den olägenhet bliva undanröjd, vilken föranledt framställandet av Ells yrkande om utvidgning av företaget till att omfatta jämval utrivning av vattenverket. Vattenöverdomstolen prövar följaktligen lagligt undanröja Vattendomstolens utslag i vad detsamma innefattar undanröjande av synemännens utlåtande och återförvisning till synemännen av torrlägningsärendet, i följd varav och då Vattendomstolen icke ingått i prövning av Ells övriga, till

klander av syneförättningen framställda yrkanden, samt enär Vattenöverdomstolen saknar befogenhet att omedelbart upptaga sådan klander talan till prövning, Vattenöverdomstolen visar målet, såvidt detsamma rör dessa Ellis yrkanden, åter till Vattendomstolen, som har att detsamma i denna del utan anmälan av part ånyo till behandling företaga och därmed vidare lagligen förfara.

Vid denna utgång beträffande Ellis mot syneförättningen förda klandertalan prövar Vattenöverdomstolen skäligen även underröja Vattendomstolens utslag såväl i den del, varigenom Ell förklarats berättigad att, därest torrlägningsföretaget kommer till utförande, av detsamma utbekomma vissa angivna kostnadsbelopp, som ock i vad utslaget lämnat utan bifall Ellis yrkande om ersättning i övrigt för kostnader i anledning av Ellis vid Vattendomstolen mot syneförättningen förda klandertalan, och visar Vattenöverdomstolen jämväl i dessa delar målet åter till Vattendomstolen, som har att i samband med prövning av återförvisade klanderyrkandena upptaga till avgörande även ifrågakommande ersättningsanspråk.

Beträffande slutligen Ellis och af Petersens var emot den andre vid Vattendomstolen förda talan om godtgörelse för kostnaderna i anledning av tvistefrågorna dem emellan, prövar Vattenöverdomstolen rättvist på det sätt ändra Vattendomstolens utslag i denna del, att dels Ell befrias från skyldigheten att till af Petersens utgiva ersättning i sådant hänseende, dels ock af Petersens förpliktas att till Ell utgiva sådan ersättning med ett med hänsyn till omständigheterna under rättegången skäligen jämkat belopp av femhundra kronor.

Ell och af Petersens skola själva vidkännas envar sina utgifter i målet härstädes.

Jämlikt 11 kapitlet 110 § vattenlagen, jämförd med 30 kapitlet 8 § rättegångsbalken, mån talan icke fullföljas mot Vattenöverdomstolens dom i de delar densamma innefattar föreskrift om återförvisning till Vattendomstolen.

Mot Vattenöverdomstolens dom i övriga delar må talan fullföljas av envar utav Ell och af Petersens. Talan skall av sådan part fullföljas hos Kungl. Maj:t genom revisionsansökning. Vill part söka revision, åligger det parten att före klockan tolv å trettionde

dagen herefter, eller den 14 januari 1929, skriftligen hos Vattenöverdomstolen, anmäla missnöje samt därvid tillika ingiva Konungens Befallningshavandes bevis om nedsättning av ej allenast fullföljdsavgift, etthundrafemtio kronor, utan öck enahanda belopp till säkerhet för den kostnadsersättning, som Kungl. Maj:t kan komma att tillerkänna motpart. Kan part, som anmäler missnöje, icke förete bevis om nedsättning av båda dessa belopp, skall parten vid sin missnöjesanmälan föga sådant intyg om fattigdom, som i 30 kapitlet 22 § rättegångsbalken sägs. Att emot Vattenöverdomstolens dom fullfölja talan allenast beträffande rättegångskostnad är icke tillåtet.

På Vattenöverdomstolens vägnar:

E. Marks von Wultemberg.

Stämpel.

Nils R. Piehl.

Avskrift.

Transumt.

Kungl. Maj:ts

Dom i det till Kuntl. Maj:ts överseende från vattenöveirdomstolen genom oidentligt sökande komma mål mellan vice häradshövdingen Gösta H. af Petersens, sökande, samt trädgårdsmästaren G. Waldemar Faith Ell i Mölarp, svarande.

.....

I vattenöveirdomstolens dom har af Petersens i underdånighet sökt andring, som Ell i underdånighet bestritt.

af Petersens har den 10 januari 1929 hos Kungl. Maj:ts befälningshavande i Malmöhus län nedsatt dels fullföljdsavgift, nitthundiafemtio kronor, dels ock enahanda belopp till säkerhet för kostnadsersättning åt motparten.

Kungl. Maj:ts dom är med Dess Högsta Domstol beslutet, given Stockholms Slott den 11 oktober 1930.

Kungl. Maj:t har i nåder låtit sig föredragas handlingarna i detta mål.

Vidkommande Ells talan om prövning av lagligheten av dämningen vid hålldammen och om skyldighet för af Petersens att utliva eller andra denna är i målet uti ett, att dämning av ålder ägt rum vid hålldammen ursprungligen för drivande av kvarn, att dämningen ägt sådan omfattning, att vattenståndet i kvarndammen väsentligt överstigit det höjdäga grundstockarna i nuvarande lucköppningarna äga, att, sedan egnahemsföreningen den 5 maj 1911 genom köp förvärvat hela egendomen 3 1/4 mantal Rosenlunds säteri, vid försäljningen från egendomen av ovanberörda 180/100 mantal till Christiansen denne enligt särskild bestämmelse i det den 24 augusti 1911 dagtecknade köpekontraktet förbundit sig att nedsänka en vid hålldammen anbragt vädur

1 1/2 aln under dess dåvarande höjdläge, så att vattenståndet kunde regleras i mån därav, att väduren därefter blivit nedsänkt samt att dammluckorna borttagits och sedan varit borttagna till dess af Petersens förvärvat fastigheten 180/100 mantal.

Med hänsyn till den uppdamning, som af ålder ägt rum vid hålldammen, måste väl - ändå att dämningen före den år 1911 började delningen av egendomen 3 1/4 mantal Rosenlunds säteri berörde allenast mark hörande till en enda oskiftad fastighet - anses att, efter egendomens delning och försäljningen till Christiansen, dämningssätt på grund av uråldriges hävd tillkommit denne såsom ägare av 180/100 mantal i förhållande till föreningen och, sedan Eli och Tina Lindén förvärvat sina lotter, till dem såsom ägare av dess;

men enär ovan anmärkta bestämmelse i köpekontraktet mellan föreningen och Christiansen, med avseende å vad i målet är upplyst rörande det höjdläge grundstockarna i lucköppningarna intagna i förhållande till den vid luckornas insättande uppkommande vattenhöjden ävensom rörande den vattenhöjd, som efter nedsänkningen av väduren erfordrades för dess drivande, måste innefatta åtagande av Christiansen att vid hålldammen icke verkställa högre dämning än som orsakas av grundstockarna;

alltså och då af Petersens icke äger rätt till dämning i vidare mån än som sålunda tillkommit Christiansen,

prövar Kungl. Maj:t rättvist undanröja vattenöverdomstolens yttrande om skyldighet för af Petersens att under angiven förutsättning verkställa utrivning av anordningarna vid hålldammen men fastställa vattenöverdomstolens dom, såvitt af Petersens förklarats pliktig att hålla luckutskovet öppet på sätt vattenöverdomstolen stadgat.

Beträffande huvudsaken i övrigt så enär af Petersens icke, på sätt ovan anförts, ägt rätt att genom tillstängning av hålldammens luckutskov verkställa dämning till skada för annan tillhörig fastighet och följaktligen är pliktig att ersätta Eli genom sådan dämning åsamkad skada;

alltså och på de av vattenöverdomstolen i dessa delar av målet eljest anförda skäl prövar Kungl. Maj:t rättvist fastställda vattenöverdomstolens dom härutinnan.

I fråga om kostnaderna å målet varder vattenöverdomstolens dom fastställd.

af Petersens äger återbekomma de nedsatta beloppen, tillhopa trehundra kronor. Det vederbörlande hava att ställa sig till underdånig efterrättelse.

Under Kungl. Maj:ts Sekret

/ Manne Zuhr.

I transsumerade delar lika lydande med härstädes förvarade koncept-dom, betygar Stockholm och Kungl. Maj:ts Nedre Justitierevision den 13 oktober 1930.

Ex officio:

Hugo Ocklind,

1. The first part of the paper is devoted to a discussion of the

main results.

2. The second part is devoted to a discussion of the

main results of the paper.

3. The third part is devoted to a discussion of the

main results of the paper.

4. The fourth part is devoted to a discussion of the

main results of the paper.

5. The fifth part is devoted to a discussion of the

main results of the paper.

6. The sixth part is devoted to a discussion of the

main results of the paper.

7. The seventh part is devoted to a discussion of the

main results of the paper.

8. The eighth part is devoted to a discussion of the

main results of the paper.

9. The ninth part is devoted to a discussion of the

main results of the paper.

10. The tenth part is devoted to a discussion of the

main results of the paper.

11. The eleventh part is devoted to a discussion of the

main results of the paper.

12. The twelfth part is devoted to a discussion of the

main results of the paper.

13. The thirteenth part is devoted to a discussion of the

main results of the paper.

14. The fourteenth part is devoted to a discussion of the

main results of the paper.

15. The fifteenth part is devoted to a discussion of the

main results of the paper.

16. The sixteenth part is devoted to a discussion of the

main results of the paper.

17. The seventeenth part is devoted to a discussion of the

main results of the paper.

18. The eighteenth part is devoted to a discussion of the

Avskrift.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med Söderbygdens vattendomstol å rådhuset i Hälsingborg den 11 december 1930.

Sedan det av vattendomstolen genom utslag den 7 maj 1928 avgjorda målet angående av trädgårdsmästaren G. Waldemar Faith Ell i Mörrarp anförda besvär över en den 30 september 1927 avslutad laga syneförättning angående företag, avseende torrläggning av mark till Rosenlunds säteri nr 1 i Mörrarps socken, Malmöhus län, genom vattenöverdomstolens dom den 14 december 1928 blivit i vissa delar återförvisat till vattendomstolen, hade för förnyad behandling av målet i dessa delar sammanträde med vattendomstolen utsatts att hållas härstädes denna dag klockan 10.

Då målet å den sålunda utsatta tiden företogs till handläggning inställde sig Ell genom lagligen befullmäktigat ombud, civilingenjören Fritz Pauly, och kom Ell jämväl personligen tillstädes.

Därjämte tillstädeskom godsägaren Sven Axelsson, biträdd av e.o. hovrättsnotarien Bengt Linders, som uppgav att Axelsson numera vore ägare till fastigheten 180/100 mantal Rosenlunds säteri nr 1 och till styrkande därav företedde dels ett den 18 oktober 1929 dagtecknat köpekontrakt, varigenom Axelsson av vice häradshövdingen Gösta H. af Petersens m.fl. inköpt, bland annat, nämnda fastighet, dels ock ett den 15 april 1930 för Axelsson utfärdat lagfartsbevis å, bland annat, samma fastighet.

I övrigt lät icke någon sakägare sig avhöra.

Ordföranden redogjorde för vad som tidigare förekommit i målet samt föredrog ovannämnda utslag och dom ävensom Kungl. Maj:ts dom den 11 oktober 1930 i anledning av förbemälda af Petersens mot vattenöverdomstolens dom fullföljda talan.

Pauly lämnade en skrift (Prot. bil. A).

Efter uppläsande därav förklarade Linders att Axelsson ansåge sig icke hava någon nytta av ifrågakvarande företag och förty bestriede att deltaga i detsamma, samt återopade en i ovannämnda köpekontrakt intagen bestämmelse av denna lydelse: "Köparen ikläder sig intet ansvar i den nu pågående processen angående vattenrätten,

men förbinder sig att, därest målet skulle gå säljaren emot, utan kostnad för säljaren vidtaga de åtgärder, som till äventyrs kunna bli va egendomen ålagda".

Pauly förklarade därefter, att Ell nu endast ville påkalla prövning av dels frågan huruvida med anledning av Kungl. Maj:ts ovannämnda dom någon ändring borde ske beträffande den av synemännen verkställda båtnadsberäkningen och ifråga om kostnadsfördelningen, dels frågan huruvida av samma anledning företaget borde i ett eller annat avseende planläggas annorlunda, än synemännen bestämt, och dels frågan, i vad mån det ålåg företaget att gottgöra Ell dennes kostnader å målet.

Sedan målet därefter å ömse sidor överlämnats till avgörande, tillkännagavs att utslag däri komme att meddelas å vattendomsstolens kansli i Stockholm måndagen den 29 innevarande december.

Vid härefter enskilt hållen överläggning förenade sig vattendomsstolens ledamöter om följande

U t s l a g,

meddelat den 29 december 1930.

Sedan genom Kungl. Maj:ts dom den 11 oktober 1930 ägaren av 180/100 mantal Rosenlunds säteri nr 1, vilken fastighet numera tillhör Sven Axelson, förklarats pliktig att ständigt hålla luckutskovet uti den i målet ifrågakomma hålldammen öppet, beträffande vänstra lucköppningen till fri bredd av 0,50 meter och till djupet + 8,19 meter över det i målet antagna jämförelseplanet samt beträffande högra lucköppningen till fri bredd av 0,45 meter och till djupet + 8,12 meter över samma jämförelseplan, har Ell väsentligen uppnått det resultat, han med sina besvär åsyftat vinna. Han har också vid målets förnyade handläggning vid vattendomsstolen förklarat sig endast vilja påkalla prövning av dels frågan huruvida med anledning av Kungl. Maj:ts dom någon ändring bör ske beträffande den av synemännen verkställda båtnadsberäkningen och ifråga om kostnadsfördelningen och dels frågan huruvida av samma anledning företaget bör i ett eller annat avseende planläggas annorlunda än synemännen bestämt. Vattendomsstolen får med anledning härav förklara att vattendomsstolen vid granskning av handlingarna funnit att icke någon anledning föreligger till ändring uti berörda avseende, viljande vattendomsstolen

härvid särskilt anmärka dels att icke genom av synemännen till utförande föreskrivna arbeten någon båtnad kan beräknas uppkomma för mark hörande till ovan nämnda 180/100 mantal Rosenlunds säteri och dels att, sedan bestämt blivit att lucköppningarna i hålldammen skola ständigt hållas öppna, den Ell tillhöriga, i företaget ingående marken i allt väsentligt kommer att genom företagets genomförande beredas erforderlig tillläggning. Vattendomstolen stadgar således att vad synemännen bestämt skall lända till efterrättelse, dock att vad i Kungl. Maj:ts dom stadgats angående öppethållande av luckutekivet i hålldammen skall lända till efterrättelse; och bestämmer vattendomstolen den tid, inom vilken företaget skall vara fullbordat, till 1934 års utgång.

Ifråga om Ells kostnader uti förevarande mål prövar vattendomstolen på grund av föreliggande förhållanden skäligen stadga att Ell skall, därest företaget kommer till utförande, äga att av företaget utbekomma ett skäligen befunnet belopp av 200 kronor, skölande denna kostnad mellan delägarna (Ell själv härvid medräknad) fördelas efter enahanda grund som förrättningskostnaderna.

Talen mot vattendomstolens utslag fullföljes efter vad till vattenöverdomstolen.

Som ovan.

På vattendomstolens vägnar:

H. A. Hamilton.

[illegible]

1. The first group of people who are not in the labor force are those who are not in the labor force because they are not in the labor force.

Handlingar angående

"Rosenlund 1¹⁴ — 1²³ dikning av År 1931"

inom Mörarps socken av Malmöhus län,

upprättade vid laga syneför-

rättning År 1931

av

David Larsson

e. lantbruksingenjör.

Avskrift.

Protokoll, fört vid sammanträde enligt vattenlagen för torrläggning av mark tillhörande fastigheterna Rosenlund 1¹⁴⁻¹⁹ Rosenlund 1²⁰, 1²², 1²³ och Mörrarp 2⁸ i Mörrarps socken av Malmöhus län.

§ 1.

På Norregård fredagen den 17 april 1931 kl. 10 f.m.

Närvarande:

Undertecknad förrättningsman

skiftesgodemännen Artur Olsson, Sjunnetorp, och Hjalmar Andersson, Bokhagen,

sakägarna:

Gustav Bengtsson, Slättäng,

F. Borg, Yndesäte,

Oskar Nilsson, Rosenlund,

Carl Nilsson, do

G.W. Ell, do jämväl som ombud för Detina Lindén enl. fullmakt, bil. 3,

Hans Nilsson, do

Jöns Nilsson, i egenskap av förmyndare för omyndiga delägare i Olof Nilssons sterbhus samt för fru Nilsson, enl. fullmakt

Godsägare Sven Axelsson, Rosenlund.

§ 2.

Jäv mot synemännen anmälades icke.

§ 3.

Laga hinder ansågs ej föreligga mot företaget.

§ 4.

Trädgårdsmästare G.W. Ell överlämnade till förrättningsmannen handlingar rörande föregående syneförrättning år 1927 å en del av i detta företag ingående mark jämte protokollsutdrag och utslag meddelat av Söderbygdens vattendomstol 7 maj 1928, vattenöverdomstolens dom 14 december 1928 och Kungl. Maj:ts dom den 11 oktober 1930 samt Söderbygdens vattendomstols utslag den 29 december 1930.

Därjämte inlämnade Ell en skrivelse, bil. 1.

§ 5.

Gustav Bengtsson, C.J. Nilsson, F. Borg och G.Waldemar Ell förenade sig med sökanden till förrättning rörande företag avseende torrläggning av mark till Hässlunda och Frillestad (kallat Frillestad-Hässlunda dikning av år 1931) i avsikt att avloppet skulle utsträckas fram till luckutskovet i avloppet från Rosenlunds damm, vilken för-
eningskrivelse av synemännen vitsordades, bil. 2.

§ 6.

Förrättningsmannen uppvisade upprättad plankarta över torrläggningsområdet samt profilritning över avloppet, efter jordvärdering upprättad ägobeskrivnings- och värderingslängd samt kostnadsfördelningslängd och jordersättningslängd.

§ 7.

Godsägare Axelsson förklarade sig intet ha att erinra mot att

mittelpelaren i luckutskovet borttogs, att inloppet till luckutskovet uppränsades och försågs med sidomurar samt att grundstucken över hela luckutskovets bredd förlades på höjden +8,12 meter över jämförelseplanet för 1927 års syneförrättning eller på höjden 44,73 över O-planet för rikets precisionsavvägning, då fixpunkt vid 37+80 antecknats ligga på höjden 46,73 meter.

Däremot ansåg Godsägare Axelsson att företaget borde bekosta ombyggnad av en ägovägsbro nedom dammen, enär densamma efter ändring av luckutskovet antagligen icke skulle förmå avbörda vattnet.

§ 8.

Jöns Nilsson ansåg, att Mörrarp 2⁸ knappast skulle erhålla den av synemännen uppskattade båtnaden genom företagets utförande, men ville icke bestrida att Mörrarps-gården påfördes deltagningsskyldighet till företaget.

§ 9.

Delägarna förklarade sig önska företaget utfört i enlighet med upprättat förslag.

§ 10.

Meddelades att till åtgärd, för vilken dagarvode debiteras, åtgått $\frac{1}{2}$ dag.

§ 11.

Enär till torrlägningsområdet ovanför järnvägen hörande mark på grund av sin belägenhet kunde torrläggas utan att avlop-

pet upptogs längre än till punkt 27+50 ansågs lämpligast att i stället för ett gemensamt företag med två avdelningar förslaget upprättades så att ovanför järnvägen belägen mark bildade ett företag och nedan järnvägen liggande mark bildade ett från ovanför skilt företag.

§ 12.

Avgåvo synemännen utlåtande.

§ 13.

Till arbetsstyrelse valdes:

Carl Nilsson

G. Waldemar Ell och

Gustav Bengtsson.

§ 14.

Meddelades att synemännen till aktförvarare utsett G. Waldemar Ell.

§ 15.

Förklarades förrättningen avslutad.

Ort och dag som ovan

David Larsson.

Hj. Andersson.

Arthur Olsson.

Mörarp 17.4.31

Till

Lantbruksingenieuren Herr Larsson.

Med anledning av kallelse till ny syneförrättning för
torrläggning av mark till Rosenlunds Säteri, Mörarps socken
Malmöhus län. Överlämnas härmed 1927 års Syneförrättningshand-
lingar jämte Domstolshandlingar från Söderbygdens vattendomstol.
Övervattendomstolen och K.M.T. samt utdrag av Söderbygdens
vattendomstol å Rådhuset i Helsingborg av den 11 dec. 1930.-
Ovannämnda Syneförrättningshandlingar önskas ligga till grund
för den nya Syneförrättningen som sådan på det att kostnaderna
härför ej måtte bli större än nödvändigt, för dess iordnings-
ställande.

G.W. Ell.

Till Konungens Befallningshavande i Malmöhus län.

Undertecknade anhålla härmed vördsamt om förordnande för behörig förrättningsman att verkställa laga syn å floddiket genom ägor, tillhörande nr 11, 17 och 18 Frillestad samt nr 37 Hässlunda inom Frillestad och Hässlunda socknar, S. Luggude härad.

Norregård, Mörrarp den 7 november 1930.

N.P. Mathiasson.

Edmund Nilsson.

Ägare av nr 18 Frillestad.

Ägare av nr 11 Frillestad.

Rudolf Lundgren

J.O. Hedvall

Ägare av nr 17 Frillestad.

Ägare av nr 37 Hässlunda.

Otto Pettersson

Edvin Pettersson

Ägare av nr 37 Hässlunda.

Ägare av nr 37 Hässlunda

Otto Andersson

Oscar Paulsson

Ägare av nr 37 Hässlunda

Ägare av nr 37 Hässlunda.

N.P. Mathiasson, Edmund Nilsson, Rudolf Lundgren, J.O. Hedvall,

Otto Pettersson, Edvin Pettersson, Otto Andersson, Oscar Paulssons

egenhändiga namnteckningar bevittna:

Linder Aronson.

Ernst Nilsson.

R e s o l u t i o n .

Herr lantbruksingenjören i Malmöhus län förordnas härigenom

att, därest laga hinder ej möter, i behörig ordning företaga den

i inneliggande ansökan omförmälda förrättning.

Malmö i landskansliet den 14 november 1930.

G.W. Eiserman.

T. Kinnman.

R e s o l u t i o n .

Sedan länsstyrelsen den 14 november 1930 förordnat lantbruksingenjören i Malmöhus län att förrätta i inneliggande ansökan omförmälda förrättning, förordnar länsstyrelsen härigenom, med återkallande av förenämnda förordnande, ingenjören David Larsson till förrättningsman.

Malmö i landskansliet den 9 mars 1931.

G.V. Eiserman.

T. Kinnman.

bil. 2.

Undertecknade förena oss jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 58 § vattenlagen med sök. till företag, avseende torrläggning av mark till Hässlunda och Frillestad i avsikt att företaget utsträcker att omfatta torrläggning av våra fastigheter.

Norregård den 17 april 1931.

Gustav Bengtsson

C.J. Nilsson

F. Borg

G.Waldemar Ell.

Ovanstående förening vitsordas:

David Larsson.

Hj Andersson

Arthur Olsson

D e l g i v n i n g .

Sedan undertecknad av länsstyrelsen i Malmöhus län förordnats handlägga syneförrättning enligt vattenlagen för torrläggning av mark tillhörande nr 11, 17 och 18 Frillestad samt nr 37 Hässlunda inom Frillestads och Hässlunda socknar av Malmöhus län och framställning gjorts att företaget jämväl skulle omfatta torrläggning av mark tillhörande Rosenlunds säteri kommer sammanträde att hållas på Mörrarps Norregård fredagen den 17 april 1931 kl. 10 f.m.

Förutom ovannämnda fastigheter synes företaget komma att beröra Rosenlund, ägare Gustaf Bengtsson, Frans Borg, Oskar Nilsson, Hans Nilsson, trädgårdsmästare Ell, Tina Lindén, Sven Axelsson samt Mörrarpsgården och bygdevägen söder om Mörrarps säteri.

Lund den 14 april 1931.

David Larsson.

Kallelsen delgiven erkännes

Gustav Bengtsson	Slättäng
F. Borg	Yndesäte
Oscar Nilsson	Rosenlund
C.J. Nilsson	Yndesäte
S. Axelson	Rosenlund
G.W. Ell	Rosenlund
Hans Nilsson	Rosenlund
Detina Lindén	Rosenlund
Levi Nilsson	

genom Jöns Nilsson.

S y n e m ä n n e n s u t l å t a n d e .

avgivet vid syneförrättning enligt vattenlagen rörande torrläggning av mark tillhörande Mörarp nr 2⁸, Rosenlund 1¹⁴, 1¹⁵, 1¹⁶, 1¹⁷, 1¹⁸, 1¹⁹, 1²⁰, 1²² och 1²³ i Mörarps socken av Malmöhus län.

Företagets ändamål.

Företaget avser fördjupning och utvidgning utav en i rågången mellan fastigheterna Rosenlund 1¹⁴- 1¹⁹ samt Mörarp och Rosenlund 1²⁰, 1²² och 1²³ framrinnande bäck i avsikt att förhindra översvämning av marker belägna å ömse sidor om nämnda bäck samt att erhålla nöjaktig torrläggning av marken.

Föregående syneförrättning.

Syneförrättning rörande torrläggning av en del utav den mark, varom nu är fråga, har hållits år 1927. Vid denna tid uppändades vattnet genom luckor insatta i avloppet från dammen nedanför torrlägningsområdet. Enligt vid nämnda syneförrättning avgivet utlåtande skulle den på så sätt anordnade hålldammen bibehållas samt avloppet uppgrävas från punkt 34+20 till dammen. Förrättningen överklagades. Jämlikt Kungl. Maj:ts dom den 11 oktober 1930 skall luckutskovet i hålldammen ständigt hållas öppet.

Ansökan och förening.

I sin fortsättning uppåt korsar ovannämnda bäck järnväg.

Vid handläggning av förrättning rörande torrläggning av mark ovanför ifrågavarande järnväg hava vissa markägare mellan detta företag och det nu ifrågavarande företaget nedom järnvägen framställt yrkande om att få förena sig med sökandena till förrättningen. Enär de ifrågavarande markerna kunna uppdelas i tvenne av varandra oberoende torrlägningsområden, ett ovanför och ett nedanför järnvägen, hava synmännen ansett lämpligast, att marken nedom järnvägen behandlas som ett särskilt företag istället för att ingå som en avdelning i företaget ovanför järnvägen.

På framställning av delägarna få synmännen föreskriva, att föreliggande avdikningsförslag skall lända till efterrättelse vid arbetets utförande istället för det vid ovannämnda syneförrättning år 1927 upprättade förslaget.

Undersökningar m.m.

Torrlägningsområdet tillhörande marker hava planmätts och ytavvägts, varjämte avvägning verkställes utav avloppet. Höjderna på plan- och profilritning angiva höjden i meter över 0-planet för rikets precisionsavvägning. Till ledning vid arbetets utförande hava inhuggits fixpunkter, vilka angivits på ritningarna.

I företaget ingående arbeten.

Företaget skall omfatta fördjupning och utvidgning utav avloppet sträckan 27 - 38+70, grundförstärkning av bro vid 37+76 samt uppränsning utav avloppet från dammen nedom torrlägningsom-

rådet. Vidare skall mittelpelaren mellan dammluckorna borttagas samt grundstock inläggas på höjden +8,12 m. över det vid synförrättningen 1927 använda jämförelseplanet. Någon sänkning av vattenytan i dammen utöver vad som fastställts i Kungl. Maj:ts övannämnda dom har icke ansetts ekonomiskt fördelaktig, enär den båtnad, som erhålles härigenom, icke motsvarar kostnaden för sänkning av vattenytan i dammen. Någon olägenhet för avdikning av marken vid normal vattenföring torde icke heller uppstå vid företagets utförande enligt det nu upprättade förslaget. Det föreslagna diketets läge på marken har markerats å den till förslaget hörande planritningen med tvenne jämnlöpande röda linjer. I övrigt framgå samtliga till företaget hörande arbeten av den tillhörande profil- och sektionsritningen. Ombyggnad av bron nedom dammen hava synmännen icke ansett böra ingå i företaget.

Företagets nederbördsområde.

Företagets nederbördsområde omfattar en areal av 340 har. Avrinningen har antagits till högst 1 liter i sekunden per har. Vattendjupet i avloppet har beräknats komma att uppgå till högst 0,7 meter på sträckan 34 - 38+70.

Båtnad.

Den genom företagets utförande uppkommande båtnaden består i den ökning av jordens alstringsförmåga, som erhålles genom vattenståndets sänkning.

Jämlikt 10 kap. 60 § vattenlagen hava synemännen med tillämpning av 17 kap. 22 § vattenlagen stadgade grunder uppskattat den genom företagets utförande åstadkomna höjningen av jordens alstringsförmåga. Sålunda har i upprättad beskrivnings- och värderingslängd en detaljerad framställning lämnats av varje ägofigurs uppskattade värde före och efter företagets utförande samt förbättringsvärde.

Någon båtnad av annan art än jordförbättring och därmed följande framtida betalningsskyldighet, varom stadgas i 7 kap. 29 § av vattenlagen, förekommer icke i detta företag.

Enligt ägobeskrivnings- och värderingslängden uppgår den av synemännen uppskattade båtnaden för företaget till 4.501:- kronor.

Kostnadsfördelning.

Några förhållanden, som kunna föranleda företagets uppdelning i avdelningar i och för jämkning i kostnadsfördelningen, föreligga icke vid detta företag. Santliga utgifter för företags såväl anläggning som underhåll skola därför fördelas på delägarna i proportion till uppskattad båtnad och efter de procenttal, som med ledning av denna båtnadsuppskattning uträknats i kostnadsfördelningslängden.

Ersättningar.

Ersättning för mark till avloppets utvidgning samt för

jordupplag skall utgå med ett belopp, som angives i bifogade ersättningslängd. Utöver dessa belopp skola inga ersättningar utgå i samband med företagets utförande.

Dikning.

Företaget har av synemännen hänförs till dikning, varom i 7 kap. vattenlagen stadgas.

Laga hinder.

Något laga hinder har icke anmälts mot företaget och ej heller hava synemännen funnit något sådant föreligga.

Avloppets underhåll.

Efter företagets utförande får dämning icke verkställas i avloppet. Ej heller får uppdämning av vattenytan verkställas i den nedanför området belägna vattensamlingen. Betande kreatur få ej tillåtas ientrampa diket, så att underhållet av detsamma försvåras. Om broar utföras över avloppet, få desamma ej byggas med mindre genomgångsöppning än 1,2 x 1,2 meter.

Ränsning utav avloppet skall verkställas vart tredje år eller oftare, om någon så påfordrar och sakkunnig person vitordar, att så erfordras. Vid uppläggning av ränsningemassorna skall iakttagas, att minsta möjliga skada tillfogas marken vid avloppet. Några ersättningar för ränsningemassornas uppläggningsplats skall icke utgå.

Underhållet av broar och trummor åvilar ej företaget.

Företagets utförande.

- Beträffande företagets utförande få synemännen föreskriva:
- att detsamma skall utföras enligt plan- och profilritningen tillhörande detta utlåtande;
- att detsamma må påbörjas så snart denna förrättning vunnit laga kraft och förhållandena det medgiva samt skall vara fullbordat senast den 1 september 1934;
- att ur barna avloppet upptagen jordmassa skall fördelas i till närmelsevis lika stora mängder å bägge sidor om avloppet, såvida ej vederbörande markägare föredraga jordmassornas fördelning på annat sätt;
- att jordvallarna icke få läggas närmare diket än 1,- meter och ej i brantare lutning mot diket än 1:1 samt ej breddas ut mera än som motsvarar 1 m:s höjd;
- att vid grävning jordägarna få täla dämning av vattnet till sådan omfattning, som är nödvändig för arbetets utförande utan rätt att erhålla ersättning för den skada, som eventuellt kan uppkomma; dock må dämning ej ske så, att vattnet översvämmar mark, belägen intill avloppet;
- att avlopp skall upptagas genom jordvallarna, så att ytvattnet kan fritt avrinna i det uppgrävda avloppet.

Företagets namn.

Företaget skall benämnas: Rosenlund 1¹⁴⁻²³ dikning av år

1931.

Besvärshänvisning.

Talen mot denna förrättning och detta utlåtande må föras
vid Söderbygdens vattendomstol, adress Stockholm, till vilken
bestyraren med iakttagande av bestämmelserna i 11 kap. 85 § vatten-
lagen skola vara ingivna inom 60 dagar från nedanstående datum.

Mörarps Morregård den 17 april 1931.

David Larsson.

Biträdande godmän:

Hj. Andersson.

Arthur Olsson.

*Allt såvitt framgår av härstädes fört vederbörligt
diarium bevarar icke inom laga tid anförts
mot den i förestående utlåtande omförmälda,
den 17 april 1931 avslutade synförrättning, det
varder härmed till bevis meddelat. Stockholm
i Söderbygdens vattendomstols kansli den 3 oktober
1933.*

Ex officio:

Folke Höjer

Lösen 0.50

Stämpel 1.-

Summa en krona 50 öre

/Stämpel/

Beskrivnings- och värderingslängd.

<i>Socken, by och hemman.</i>	<i>Registrationsnummer.</i>	<i>Littera öfver kartan.</i>	<i>Hemmans-tal.</i>	<i>Ägofigurens nummer.</i>	<i>Delägares namn, hemvist m.m. samt ägobeskrifning.</i>
1.	2	3	4	5	6
<i>Mörarp.</i>					
<i>Rosanolund</i>	114				<i>Curtac Bengtsson</i>
"	115			1	<i>äker</i>
"	116			2	<i>F. Berg</i>
"				2	<i>äker</i>
"					<i>Oscar Nilsson</i>
"				3	<i>äker</i>
"				4	"
"					<i>Summa</i>
"	117				<i>Euf. J. Nilsson</i>
"				5	<i>äker</i>
"				6	"
"					<i>Summa</i>
"	118				<i>G. W. Ell</i>
"				7	<i>äker</i>
"				8	"
"					<i>Summa</i>
"	119				<i>Helena Lindén</i>
"				9	<i>äker</i>
<i>Mörarp.</i>	120				<i>Olof Nilssons stekhus</i>
<i>Rosanolund</i>	120			10	<i>äker</i>
"					<i>Olof Nilssons stekhus</i>
"				11	<i>äker</i>
"				12	"
"				13	"
"				14	"
"				15	"
"				16	"
"				17	"
"				18	"
"					<i>Summa</i>

Areal.						Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde			
Åker	Äng och odlingsmark		Annanduglig mark		Impediment	pr har	pr ögofigur		pr har	pr ögofigur		pr har	pr ögofigur		
	har	ar	har	ar			har	ar		kr.	kr.		öre	kr.	kr.
7	8		9		10		11	12		13	14		15	16	
30							900	270	-	1300	390	-	400	120	-
36							900	324	-	1300	468	-	400	144	-
52							900	468	-	1300	676	-	400	208	-
27							1000	270	-	1300	351	-	300	81	-
79								738	-		1027	-		289	-
77							600	462	-	1200	924	-	600	462	-
82							800	656	-	1200	984	-	400	328	-
159								1118	-		1908	-		790	-
41							700	287	-	1200	492	-	500	205	-
42							800	336	-	1200	504	-	400	168	-
83								623	-		996	-		373	-
29							700	203	-	1100	319	-	400	116	-
33							900	297	-	1300	429	-	400	132	-
27							900	243	-	1300	351	-	400	108	-
88							800	704	-	1200	1056	-	400	352	-
41							900	369	-	1200	492	-	300	123	-
10							500	50	-	1200	120	-	700	70	-
11							500	55	-	1200	132	-	700	77	-
126							700	882	-	1200	1512	-	500	630	-
150							1000	1500	-	1200	1800	-	200	300	-
57							600	306	-	1200	612	-	600	306	-
504								4109	-		6075	-		1966	-

1	2	3	4	5	6
Rosenlund	122			19 G. W. Ell 20 åker	Summa
"	123			21 Hans Nilsson åker	
					<u>Summan</u>
Rosenlund	114			1 Gustaf Bengtsson	
"	115			2 F. Borg	
"	116			3,4 Oskar Nilsson	
"	117			5,6 Carl J. Nilsson	
"	118			7,8 G. W. Ell	
"	119			9 Helena Lindén	
Mörarp	28			10 Olof Nilsson stålhus	
Rosenlund	120			11-18 " " "	
"	122			19,20 G. W. Ell	
"	123			21 Hans Nilsson	
					<u>Summa</u>

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
77				700	539 -	1200	924 -	500	385 -
09				1000	90 -	1200	108 -	200	18 -
86					629 -		1032 -		403 -
56				900	504 -	1200	672 -	300	168 -
<u>drag</u>									
30					270 -		390 -		120 -
36					324 -		468 -		144 -
79					738 -		1027 -		289 -
159					1118 -		1908 -		790 -
83					623 -		996 -		373 -
29					203 -		319 -		116 -
33					297 -		429 -		132 -
504					4109 -		6075 -		1966 -
86					629 -		1032 -		403 -
56					504 -		672 -		168 -
1095					8815 -		13316 -		4501 -

Mörares Morsgård den 17 april 1931.

David Larsson

Biträdande godsmän:

Hj. Andersson

Arthur Olsson

Ersättningslängd

Fartygslotus			Ersättning för god				Ersättning för valla			
Regist.-nr	namn	Egens namn	ar	å ke.	Ersät Sum-		ar	å ke.	Ersät	
					ning	ma			ning	ma
					insett	ning			insett	ning
					kr. öre		kr. öre		kr. öre	
115	Pasenlund	F. Berg	0.70	9.-		6 30	4.00	6.-	24	-
116	"	Oscar Nilsson	1.10	9.-		9 90	6.30	6.-	37	80
117	"	Earl J. Nilsson	0.30	8.-	2 40					
"	"	" " "	3.40	6.-	20 40	22 80	11.10	6.-	66	60
118	"	G. W. Ell	1.-	7.-	7 -					
"	"	" " "	0.70	8.-	5 60	12 60	7.10	6.-	42	60
122	"	" " "	0.85	7.-	5 95					
"	"	" " "	0.40	10.-	4 -	9 95	5.80	6.-	34	80
119	"	Helena Lindén	0.70	7.-		4 90	3.60	6.-	21	60
28	Måvarps	Olof Nilssons ställe	0.08	9.-		7 2	0.30	6.-	1	80
120	Pasenlund	" " "	0.65	9.-	5 85					
"	"	" " "	1.30	8.-	10 40					
"	"	" " "	0.25	5.-	1 25		21.20	6.-	127	20
"	"	" " "	0.30	5.-	1 50					
"	"	" " "	2.30	6.-	13 80	32 80				
123	"	Hans Nilsson	1.00	9.-		9 -	5.00	6.-	30	-
	Pasenlunds båteri	Juven Nilsson	0.50	9.-		4 50	3.00	6.-	18	-
Summa						113 47			404	40

Måvarps skogsägare den 17 april 1931.
David Larsson.

Biträddande godemän:
Hj. Andersson. Arthur Olsson.

Kostnadsförslag

Dag	Längd meter	Arbete m.m.	Antal m ³	à kr.	Kost. Summa			
					med kostnad	kr.	ökr.	ökr.
27-29	200	nylla pågrodsksten	330	1.-	330	-		
29-31	200	" " " " "	410	1.-	410	-		
31-33	200	" " " " "	490	1.-	490	-		
33-35	200	" " " " "	570	1.-	570	-		
35-37	200	" " " " "	410	1.-	410	-		
37-38+70	170	" " " " "	140	1.-	140	-	2290	-
		Förstärkning av bron vid 3+76					50	-
		Upprensning av av- loppet medan på dam- men, inläggning av ny grundstock i ut- skäret m.m. enligt utlåtandet					100	-
		För oförutsedda fall m.m.					24213	
		Ersättningar enligt ersättningslagen					51787	
		Summa kronor					3200	-

Märkts och godkänt den 17 april 1931.
David Larsson.

Kostnadsfördelningslängd.

Hemmans- tal.	Register- nummer.	Littera ö kortan.	Söckrens, hemman och jördägare	Sökande och med dem likställda	Ägofigur.	Martrens uppskattade värde.	
						Nuvarande värde. Kronor	Blirande värde. Kronor
1	2	3	4	5	6	7	8
	114		~~Mörarp~~ Rosauland, Gustaf Bengtsson	3.	1	270.-	390.-
	115		" F. Borg	3.	2	324.-	468.-
	116		" Oscar Nilsson		3,4	738.-	1027.-
	117		" Carl J. Viksson	3.	5,6	1118.-	1908.-
	118		" G. W. Ell	3.	7,8	623.-	996.-
	119		" Detina Lindén		9	203.-	319.-
	23		Mörarp, Olof Vikssons, ställe		10	297.-	429.-
	120		Rosauland, " " "		11-18	4109.-	6075.-
	122		" G. W. Ell	3.	19,20	629.-	1032.-
	123		" Hans Nilsson		21	504.-	672.-
			<u>Summa</u>			8815.-	13316.-

Förbättringsvärde Kronor	Delaktighet i kostnaderna för			synför- rättningen Kr. öre
	arbetets utförandena		Beräknad Procent av kostnad kr. verkf.kostnad	
	Kr.	öre		
9	10	11	12	
120.-	85.31	2.666	3 75	
144.-	102.37	3.199	4 50	
289.-	205.47	6.421	9 03	
790.-	561.66	17.532	24 67	
373.-	265.18	8.287	11 65	
116.-	82.46	2.577	3 62	
132.-	93.86	2.933	4 12	
1'966.-	1'397.73	43.679	61 39	
403.-	286.53	8.954	12 58	
168.-	119.43	3.732	5 25	
4'501.-	3'200.-	100.-	140 56	

Mötesprotokoll Norrsgård den 17 april 1931.
David Larsson.

Biträdande gode män:

Hj. Andersson.

Arthur Olsson.

Förstämde ritar nr. 1-66 vidimur ex officio:

Jon Hjerner.

299
33

M 2*0317

3719

CLARIE NG
K. LANTBRUKSSTYRELSEN
14 FEB. 1934

KONTRAKT.

Sedan Kungl. Maj:t den

27 oktober 1933

för

"Rosenlund 1¹⁴ - 1²³ dikning av år 1931" i Mörarps socken av

MÄLMÖHUS LÄN

under föreskrift, att understödstagare skall vara skyldig underkasta sig den granskning från Riksdagens revisorers sida rörande statsunderstödet användning, som Kungl. Maj:t kan komma att föreskriva, beviljat *dels* ett *lån* av ettusentvåhundrasjuttio (1.270)

kronor att utgå från *statens avdikningslånefond* och *dels* ett *statsbidrag* utan återbetalningsskyldighet av niohundra (900)

kronor att utgå från *statens avdikningsanslag*, ävensom fastställt en av statens lantbruksingenjör D. Larsson vid syneförrättning år 1931 upprättad arbetsplan med därtill hörande kostnadsförslag, ~~hvar~~ undertecknade, som av vederbörande intressenter utsetts till styrelse ~~förtroende~~ ~~man~~ för företaget, _____ med

Kungl. Lantbruksstyrelsen, å Kungl. Maj:ts och Kronans vägnar, avslutat följande kontrakt, varigenom ^{vi} ~~jag~~ för egen del samt å vederbörande intressenters i företaget vägnar åtaga och förbinda ^{oss} ~~mig~~:

1:o) att utföra företaget i noggrann överensstämmelse med den av Kungl. Maj:t fastställda arbetsplanen med de eventuella ändringar däri, varom vederbörande myndighet må efter framställning besluta,

att fullborda arbetet till den 1 september 1934,

att, när så av Lantbruksstyrelsen påfordras, efter företagets fullbordande förete behörigen verifierade räkenskaper över de med företaget förenade utgifterna och att vidkännas sådan minskning av till företaget beviljade statsmedel, som Lantbruksstyrelsen efter granskning av sagda räkenskaper finner sig böra föreskriva,

att vid företagets utförande iakttaga de föreskrifter, som av Kungl. Maj:t eller Lantbruksstyrelsen må hava meddelats,

att bestrida vad utöver beviljade statsmedel kan erfordras för företagets fullbordande,

att gälda vederbörande förrättningsman tillkommande gottgörelse enligt taxa även i fråga om av Lantbruksstyrelsen beordrad avsyning av företaget,

att underhålla det utförda arbetet intill dess sådan underhållsskyldighet kan varda andra i laga ordning ålagd eller vederbörande från underhållsskyldigheten befriats, samt

att vid arbetets utförande ävensom i fråga om underhållsskyldighetens fullgörande underkasta ^{oss} ~~sig~~ Lantbruksstyrelsens inseende och kontroll;

2:o) att för tjänsteman, som av Lantbruksstyrelsen eller Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen förordnas att verkställa besiktning eller avsyning av arbetet eller inspektion av underhållsarbetet, tillhandahålla den för företaget fastställda arbetsplanen med därtill hörande handlingar och ritningar;

3:o) att i händelse avvikelse utan därtill i vederbörlig ordning erhållet tillstånd skett från den fastställda arbetsplanen, eller arbetet icke blivit fullbordat inom därför bestämd tid och Lantbruksstyrelsen ej heller meddelat anstånd med dess utförande, eller Kungl. Statskontoret skulle finna den säkerhet, som blivit ställd för till Statskontoret avgiven skuldförbindelse angående lånets återbetalning, icke vidare nöjaktig, och ny säkerhet, som av Statskontoret godkännes, icke varder inom bestämd tid avlämnad, eller den bestämda annuiteten icke varder i behörig tid erlagd, låta det ankomma på Kungl. Maj:t att inställa all vidare utbetalning av statsmedel samt att återfordra vad därav uppburits, beträffande lånet dock endast därest icke beslut om detsammas återbetalning och fördelning blivit meddelat, att inom viss angiven tid på en gång eller efter hand inbetalas till Statskontoret, ävensom att å sålunda lyftade och återburna medel erlagga fem procent årlig ränta från lyftningsdagen till dess återbetalning sker;

4:o) att ifråga om tid för lyftande av statsmedlen i mån av arbetets fortgång låta gälla vad Lantbruksstyrelsen därutinnan bestämmer; och skall, därest icke Kungl. Maj:t med avseende å särskilda förhållanden prövar skäligt annorlunda förordna, någon del av statsmedlen innestå i Statskontoret, intill dess arbetet blivit vederbörligen avsynat och av Lantbruksstyrelsen godkänt;

5:o) att vid avslutandet av detta kontrakt för förvaring i Lantbruksstyrelsens arkiv till Styrelsen överlämna bestyrkt avskrift och kopia av de till den fastställda arbetsplanen hörande handlingar och ritningar, ävensom att, innan sista delen av statsmedlen lyftes, till Lantbruksstyrelsen överlämna fullständig beskrivning jämte ritning över sådan avvikelse från den fastställda planen, vartill vederbörligt tillstånd meddelats;

6:o) att bestrida eller gottgöra alla kostnader av vad beskaffenhet de vara må, som i följd av erhållna statsmedel föranledas för Statskontoret;

7:o) att för fullgörande av detta kontrakt ävensom, därest mot kontraktet brytes, för återbäring av lyftade statsmedel jämte därå upplupen ränta, ställa sådan säkerhet, som av Lantbruksstyrelsen godkännes;

8:o) att till Statskontoret avgiva med behörig borgen eller annan säkerhet försedd skuldförbindelse angående lånets återbetalning; samt

9:o) att fullgöra de övriga åtaganden, som enligt gällande författningar i ämnet åligga mottagare av ifrågavarande statsmedel.

Härav äro två lika lydande exemplar upprättade, av vilka vardera kontrahenten tagit ett.

Mösarp

den 9 Februari 1934.

G. Waldemar F. E. M.

Gustav Bengtsson

C. J. Nilsson

Att G. Waldemar F. E. M., Gustav Bengtsson och
C. J. Nilsson

i bägges vår närvaro egenhändigt undertecknat förestående kontrakt, intyga:

Johan Johansson
Adress Hörn

Tage Johansson
Adress Mösarp

Med stöd av Kungl. brevet den 27 oktober
1933 antager Kungl. Lantbruksstyrelsen,
å Kungl. Maj:ts och Kronans vägnar, detta
kontrakt.

Stockholm den 24 februari 1934.

[Signature]

27/10
Förteckning

Över fastigheter inom "Rosenlund 1¹⁴-1²³ dikning av år 1931" i
Mörarps socken av Malmöhus län, till vilka sökes lån från statens
avdikningslånefond.

Fastighetens namn	Register- nummer	Ägarens namn
Rosenlund	✓ 1 ¹⁴	Gustav Bengtsson
"	6/100 ✓ 1 ¹⁵	F. Borg
"	8/100 ✓ 1 ¹⁶	Oscar Nilsson
"	✓ 1 ¹⁷	Carl J. Nilsson
"	✓ 1 ¹⁸	G. W. Ell
"	✓ 1 ¹⁹	Detina Lindén
Mörarp	✓ 2 ⁸	Olof Nilssons sterbhus
Rosenlund	✓ 1 ²⁰	" " "
"	✓ 1 ²²	G. W. Ell
"	✓ 1 ²³	Hans Nilsson

Lund i december 1931.

David Larsson

1934 den 24 febr.

Uppgift jämlikt stadgandet i 1 §, 1 stycket, av lag om kronans förmins-
rätt för avdikningslån den 14 juni 1929 (nr 164).

Företagets namn: "Rosenlund 1¹⁴ - 1²³ dikning av år 1931" i Mörrarps so-
cken av Nalmsbhus län.

Lån 1.270 kronor från statens avdikningslånefond enligt Kungl.Maj:ts
beslut den 27 oktober 1933.

Lånet har beviljats för nedanstående, i utredningen angående detsamma
upptagna fastigheter.

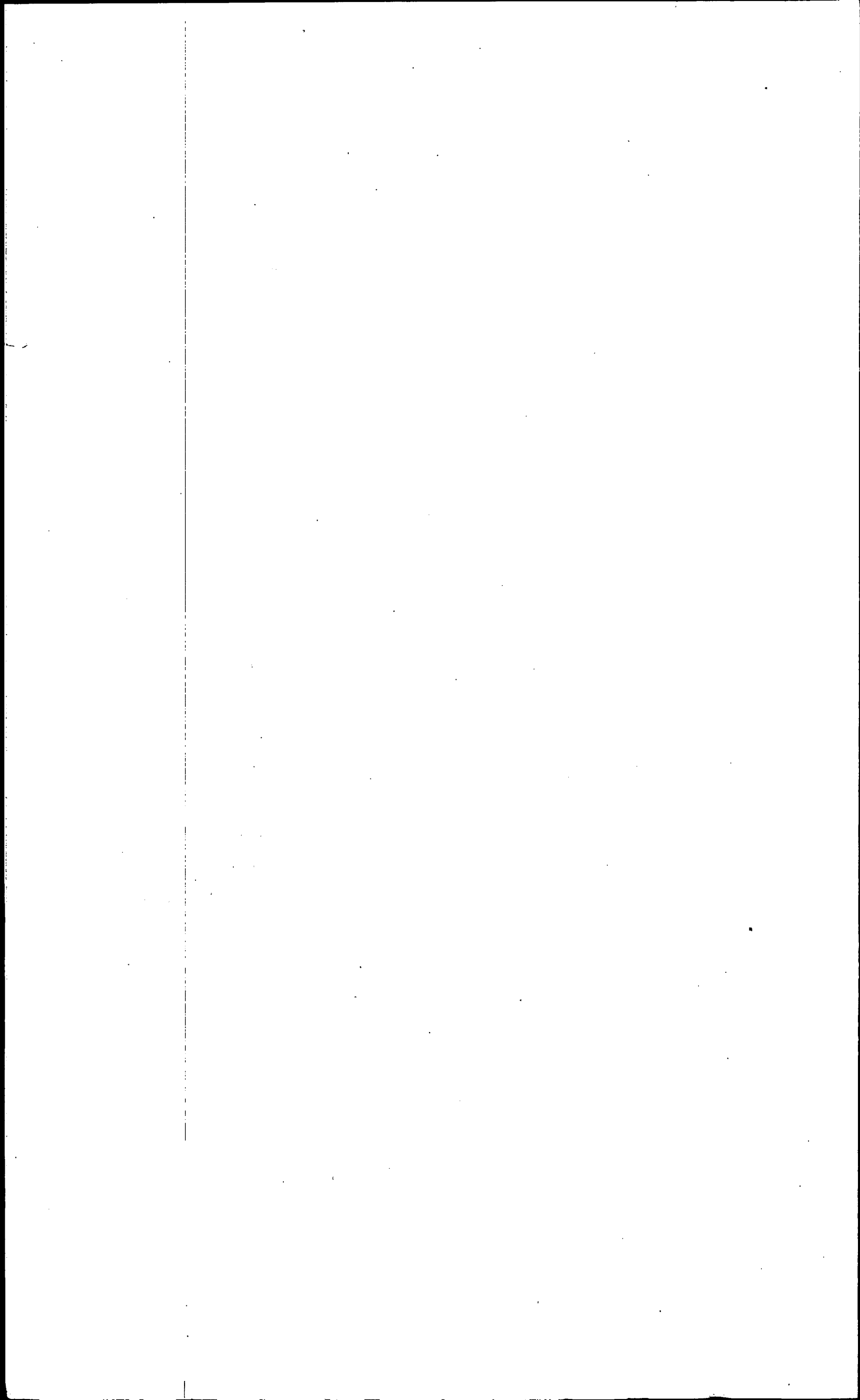
Socken, by och hemman	Mantal	Register- nummer	Ägare
<u>Mörrarps socken.</u>			
Rosenlund		14	
"		1	Gustav Bengtsson
"	6/100	15	P.Berg
"	3/100	16	Oscar Nilsson
"		17	Carl J.Nilsson
"		18	G.W.Ell
"		19	Detina Lindén
"		20	Olof Nilssons storbhus
"		22	G.W.Ell
"		23	Hans Nilsson
"		8	
Mörrarp		2	Olof Nilssons storbhus

Stockholm den 24 februari 1934.

På Kungl.Lantbruksstyrelsens vägnar

Olof Fredholm

Godkänd 24/2 1934 ²⁹⁹/₃₃

DIARIE NR

3720

LANTBRUKSSTYRELSEN

14 FEB. 1934

R a p p o r t

Över verkställd avsyning av torrlägningsföretaget "Rosenlund 1¹⁴ - 1²³
dikning av år 1931" i Mörrarps socken av Malmöhus län.

Planen fastställd den 27 oktober 1933.

Statsbidrag från statens avdikningsanslag 900:- kronor.

Lån från statens avdikningslånefond 1.270:- kronor.

Fastställd arbetstid till den 1 september 1934.

Arbetsstyrelsens ordförande: G. Waldemar Ell, Rosenlund, Mörrarp.

Vid verkställd kontroll i samband med företagets utförande samt slutlig avsyning utav företaget, verkställd av undertecknad efter det-
sammias fullbordande, har befunnits att arbetet utförts i fullständig
överensstämmelse med den fastställda arbetsplanen och tillstyrkes till
godkännande.

Umeå i november 1933

David Larsson

statens lantbruksingeniör.